

BIJLAGEN
behorende bij de

Richtlijn
OSAS bij kinderen

Mei 2013

INHOUDSOPGAVE

Bijlage 1: Uitgangsvragen	1
bijlage 2: Knelpunteninventarisatie	3
Bijlage 3: Vragen telefonische interviews patienten	6
Bijlage 4: Terminologie/afkortingen	12
Bijlage 5: Definitie obesitas	14
Bijlage 6: Literatuursearches	16

BIJLAGE 1: UITGANGSVRAGEN

1. Wat is de definitie van het obstructief slaapapneusyndroom bij kinderen?
2. Wat is de incidentie / prevalentie van snurken en obstructievelaapapneusyndroom bij kinderen?
3. Wanneer is screening op obstructievelaapapneusyndroom bij kinderen zinvol?
4. Bij welke symptomen (en comorbiditeit) is verwijzing naar de tweede lijn geïndiceerd? Naar wie moet worden verwezen?
5. Welke diagnostische instrumenten kunnen worden gebruikt om obstructievelaapapneusyndroom bij kinderen aan te tonen of uit te sluiten (anamnese, lichamelijk onderzoek, vragenlijsten)? En welke waarde hebben deze instrumenten?
6. Welke diagnostische instrumenten kunnen worden gebruikt om obstructievelaapapneusyndroom bij kinderen aan te tonen of uit te sluiten (polysomnografie, audio of video opnamen)? En welke waarde hebben deze instrumenten?
7. Wat zijn de afkappunten van de apneu-hypopneu index (AHI), respiratory disturbance index (RDI), desaturatie index en flow limitation index?
8. Chirurgische en niet-chirurgische behandeling
 - a. Bij welke patiënten is een adenotonsillectomie geïndiceerd?
 - b. Bij welke patiënten is een osteotomie geïndiceerd?
 - c. Bij welke patiënten is een tracheotomie geïndiceerd?
 - d. Bij welke patiënten is behandeling met een orthodontisch apparaat geïndiceerd?
 - e. Bij welke patiënten is behandeling met continuous positive airway pressure (CPAP)/Bilevel Positive Airway Pressure (BIPAP) geïndiceerd?
 - f. Bij welke kinderen is medicamenteuze behandeling van OSAS geïndiceerd?
9. Pre- en post-operatief traject
 - a. Welk aanvullend preoperatief onderzoek is nodig wanneer patiënten met OSAS anesthesie ondergaan?
 - b. Wat zijn de (minor/major) complicaties of risico's van de behandeling? Wat is de incidentie daarvan?
 - c. Welke factoren bepalen de keuze tussen dagbehandeling of klinische setting van de operatieve ingreep?

10. Organisatie van zorg

- a. Hoe is de organisatie van de zorg rondom kinderen met obstructieve-slaapapneusyndroom geregeld (welke disciplines zijn betrokken, wat is hun taak, hoe wordt de onderlinge afstemming georganiseerd)?
- b. Wat zijn de minimeisen voor een kliniek waar kinderen met OSAS geopereerd worden (kinderarts, anesthesioloog met aandachtsgebied kinderen, etc.)?

11. Rol van (ouders van) patiënten met OSAS

- a. Wat is de rol van de (ouders van) patiënten met OSAS?
- b. Hoe is de voorlichting en educatie van patiënten en hun ouders georganiseerd? Hoe worden (ouders van) kinderen met OSAS begeleid?

BIJLAGE 2: KNELPUNTENINVENTARISATIE

Knelpuntenanalyse OSAS bij kinderen 9 november 2009

Kind en Ziekenhuis

- Betere communicatie en voorlichting. Ouders en kinderen nu vaak onvolledig voorgelicht. Met name over alternatieve behandelingen, voor- en nadelen en de risico's behandelingen
- Betrokkenheid c.q. instemming ouder en kind bij besluiten en keuzes
- Onvoldoende aandacht voor pijnstilling (na invasieve ingreep)

KNO-artsen (Ensink, Kropveld, Koopman)

- Het voorkomen wordt onderschat en is te weinig bekend in de eerste lijn (ook 2e?)
- Betere bekendheid bij huisartsen
- Naar wie moet de huisarts doorverwijzen bij kinderen met vermoeden op OSAS? Snellere doorstroming vanuit eerste lijn.
- Wie verricht de diagnostiek: kinderarts, KNO-arts, longarts?
- Geen goede anamnestic screening c.q. diagnostiek bij jonge kinderen aanwezig en het is lastig via hetero-anamnese bij ouders OSAS bij kind te achterhalen
- Geen goede anamnestic criteria die de ernst van OSAS aangeven. Een polysomnogram is een grote stap in diagnostiek. Is een polysomnogram ook bij kinderen een gouden standaard? Hoe onderscheiden de relatieve benigne POSAS kinderen zich van de kinderen met veel klachten
- Onduidelijk hoeveel kinderen die chronisch obstructief adenotonsillitis hebben ook OSAS hebben en is daarbij een onderverdeling naar leeftijd te maken?
- Ik vraag me af bijvoorbeeld of een kind met een OSAS verdenking sneller op een wachtlijst moet
- Is er een correlatie tussen OSAS en het effect van de Sluder ATE?
- Voor uitgebreide chirurgie aan bovenste luchtwegen van kinderen is tertiaire zorg noodzakelijk
- Perioperatieve problemen door saturatiedalingen
- Niet overal is polysomnografie voor kinderen mogelijk
- Logistiek rondom slaapregistratie
- Betere samenwerking tussen kinderarts, KNO-arts, longarts
- Specialist vaak onafhankelijk en onbewust van elkaar bezig met onderzoek van dezelfde medische klacht. Multidisciplinaire samenwerking in 2e lijn met betrekking tot diagnostiek en behandeling. Op lokaal niveau afspraken maken tussen behandelend specialisten (en evt. huisartsen)
- Het is belangrijk om te benadrukken dat OSAS een multidisciplinair (kinderarts, longarts, KNO-arts, kaakchirurg, diëtist) probleem is en ook zo behandeld moet worden
- Onvoldoende communicatie tussen disciplines.
- Meer informatie voor ouders

Kinderartsen (Bijlmer, Joosten)

- Onbekendheid met klinische beeld en beloop in tijd
- Afkapwaarden voor AHI
- Criteria voor:
 - o zuurstof saturatie index (ODI)
 - o nadir SpO_2
 - o maximale CO_2 waarden
 - o flow limitation index (FLI)
- Criteria voor upper airway resistance syndrome (UARS), OSAS, obstructieve hypoventilatie (OH)
- Duidelijke indicaties voor PSG (voor UARS, OSAS en OH). Op welke wijze wordt leeftijd meegewogen? Hoe uitgebreid moet PSG zijn?
- Criteria starten met CPAP of BiPAP
- Bepalen optimale drukinstellingen CPAP, BiPAP
- Wanneer MRA?
- Wanneer naso-faryngeale tube (NFT), adenotomie (AT) of adenotonsillectomie (ATE)? Indicatie voor klassieke ATE?
- Wanneer overhechten farynxbogen?
- Beleid bij kinderen met persisterende klachten en matige OSAS als ATE en medicatie geen effect hebben gehad
- Indicatie starten non-invasieve beademing soms moeilijk
- Gevaar van te gemakkelijk een osteotomie uitvoeren
- Craniofaciale chirurgie bij jonge kinderen is niet altijd succesvol en kan leiden tot ongewenste morbiditeit
- Meer kennis over complicaties AT, ATE en NFT
- Wanneer is controle PSG nodig na KNO-ingreep?
- Formuleren heldere criteria normale PSG na ingreep
- Te weinig capaciteit, wachtlijsten. Wachtijd verkorten tussen PSG en uitslag en tussen uitslag en behandeling.
- Medische en verpleegkundige ondersteuning, 24 uur per dag
- Afspraken tussen disciplines over wie wat doet. Expertisecentrum voor moeilijke gevallen
- Interdisciplinaire samenwerking, m.n. tussen huisarts en kinderarts/KNO-arts; tussen KNO-arts en kinderarts; tussen plastisch chirurgen / kaakchirurgen en specialistische kinderarts
- Eenduidige begrippen en criteria nodig
- Met ouders goed afspreken wanneer ze zich moeten melden.
- Betere communicatie met ouders, o.a. door voorlichting

Apneu-vereniging

Anesthesiologen

- Bij welk kind is aanvullend preoperatief onderzoek (ECG, echo hart, Hb / Ht, PSG, pulsoximetrie enzovoort) geïndiceerd.
- Wat is de beste anesthesietechniek, wel of niet premedicatie.
- Welke kinderen hebben een verhoogd risico op postoperatieve complicaties? Hoe kan men deze risico's het beste inschatten / beperken. Welke kinderen moeten er postoperatief op een Intensive Care verpleegd worden?
- Hoe om te gaan met kinderen met een NTBR (not to be resuscitated) beleid, die operatieve ingreep ondergaan.
- Wie organiseert het aanvullende onderzoek?
- Wie organiseert setting (dagbehandeling – klinische opname – Intensive Care)? Eenduidige afspraken welk kind met OSAS in kindercentrum – algemeen ziekenhuis of dagcentrum geopereerd kan worden.
- Multidisciplinair overleg indien het gaat om kind met ernstige co-morbiditeit en OSAS, die een hoog risico heeft op postoperatieve complicaties, behandelplan doorspreken.
- Communicatie van hoofdbehandelaar naar anesthesioloog: het moet duidelijk zijn voor anesthesioloog dat het gaat om een kind met OSAS.

Kaakchirurg

- Lastige diagnostiek in multidisciplinair verband bij neonaten en jonge kinderen
- MRA bij jonge kinderen niet toepasbaar
- Osteotomie bij jonge kinderen onmogelijk, distractie vooralsnog empirisch, geen lange termijn follow-up, relaps neiging
- Beschadigingen nervus alveolaris inferior, beschadiging gebitselementen. lange termijn stabiliteit
- Multidisciplinair team-benadering
-

Extra uitgangsvragen

- Zijn er in de (hetero)anamnese vergelijkbare anamnestiche criteria te vinden die de diagnose OSAS rechtvaardigen. Dit vergelijkbaar met vragenlijst bij volwassenen met een OSAS. (Epworth sleepiness scale ESS)
- Indicaties naso-faryngeale tube (NFT) en hoelang alvorens over te gaan op operatie
- Wanneer overgaan van CPAP op BIPAP?
- Aanpak complex slaap apneu syndroom (obstructief en centraal met hypoventilatie)
- Welke parameters noodzakelijk bij PSG?
- Is slaap EEG noodzakelijk bij iedere PSG?
- Wat is er bij de huisarts bekend over OSAS bij kinderen? M.a.w. herkent de huisarts OSAS bij kinderen?
- Wat zijn de symptomen van OSAS bij kinderen?
- Is er een leeftijdsgroep waar POSAS een extra groot risico vorm (<1 jaar?)

BIJLAGE 3: VRAGEN TELEFONISCHE INTERVIEWS PATIËNTEN

Verslag van de telefonische interviews met ouders van kinderen met obstructievelaapapneusyndroom

- *Periode interviews: 26 oktober 2009 – 13 april 2010*
- *Aantal interviews: 5 ouders (3 moeders, 2 vaders)*
- *Kinderen: 2 meisjes, 3 jongens*
- *Leeftijd kinderen: spreiding 2 – 13 jaar*
- *Leeftijd waarop klachten begonnen zijn: spreiding 0 – 10 jaar*

Algemeen

- *Hoe oud is uw kind? Jongen/meisje?*
- *Wanneer zijn de klachten begonnen? Om welke klachten ging het? Heeft u een apneu (ademstilstand) waargenomen?*

Vier van de 5 geïnterviewde ouders hebben een of meerdere apneu's waargenomen. Eén kind snurkte tijdens de slaap, maar bij hem heeft de ouder nooit een apneu waargenomen.

- Een kind met het syndroom van Albright, epilepsie, sliep altijd op de rug en snurkte. Het begon met hoofdpijklachten en vermoeidheid. Te lage zuurstofsaturatie is opgemerkt tijdens ziekenhuisopname voor te hoge druk op/in het hoofd [sic] en blauw zien, waarvoor hij een drain heeft gekregen. Geen apneu waargenomen.
- Een kind met acuut coronair syndroom [RL: weet niet zeker of dit zo gezegd is], vanaf 6 maanden 's nachts apneus, minder eten en afvallen, met spoed opgenomen op IC.
- Een kind met verkoudheid die steeds erger werd, snurken, 's nachts apneus.
- Een kind van wie de vader OSAS heeft en CPAP gebruikt. Kind heeft dezelfde bouw als vader (o.a. positionering van de onderkaak), onverklaarbaar ondergewicht, onrustig en slecht slapen, luidruchtige ademhaling tijdens slaap en apneus.
- Een kind 10 dagen na geboorte RS-virus, daarna lang verkouden geweest met hoesten en ademhalingsproblemen, apneus, veel ziekenhuisopnames.

Consultatiebureau / Huisarts

- *Heeft u de klachten van uw kind besproken op het consultatiebureau? Wat waren uw ervaringen? Heeft u (schriftelijke) informatie van het consultatiebureau ontvangen? Zo ja, welke en was dit voldoende? Zo nee, zou u dit op prijs hebben gesteld & welke?*

Bij 3 kinderen zijn de klachten niet ter sprake gekomen op het consultatiebureau. Bijvoorbeeld omdat de ouders al naar de huisarts waren gegaan of omdat het kind al was doorverwezen naar een specialist.

De ouders van 2 kinderen hebben de klachten besproken op het consultatiebureau. Bij het ene kind is wat uitleg gegeven. Bij het andere kind werd gezegd dat hij er overheen zou groeien en is geadviseerd om naar de KNO-arts te gaan.

'We hebben het als gezin erg zwaar gehad. Het was echt overleven. Maar we hebben met het consultatiebureau alleen een intakegesprek gehad, geen hulp. We hadden eigenlijk wel hulp nodig in het eerste jaar, maar deze is er uiteindelijk niet geweest.'

- *Bent u met de klachten naar de huisarts gegaan? Wat zijn uw ervaringen bij de huisarts?*

De ouders van 3 kinderen zijn eerst naar de huisarts gegaan met de klachten.

Twee kinderen zijn niet bij de huisarts geweest met de klachten.

- *Was de huisarts alert op het verschijnsel OSAS? Heeft de huisarts duidelijk uitgelegd wat er aan de hand was?*

De huisarts dacht niet direct aan OSAS.

Bij een van de 3 die met klachten bij de huisarts kwamen is OSAS niet ter sprake gekomen.

- *Welke behandelingen stelde de huisarts voor? (Opties besproken? Voor- en nadelen besproken? Was het mogelijk om te kiezen / samen te beslissen?)*

Bij een kind dacht de huisarts aan een flinke verkoudheid en schreef een recept voor. Hij zei dat het kind er over heen zou groeien. Daarna is het kind doorverwezen naar de KNO-arts.

Een ander kind kreeg Ventolin voorgeschreven, tegen verkoudheid.

- *Is uw kind doorgestuurd, bijv. naar KNO-arts en/of kinderarts? Heeft de huisarts toegelicht waarom voor desbetreffende zorgverlener is gekozen en met welk doel?*

Twee kinderen zijn door de huisarts verwezen naar de KNO-arts, een kind naar de kinderarts.

'De huisarts wist niet wat er aan de hand was. Pas na een aantal keren aan de bel trekken is het kind doorverwezen naar de kinderarts.'

- *Heeft u schriftelijke informatie van de huisarts ontvangen? Zo ja, welke en was dit voldoende? Zo nee, zou u dit op prijs hebben gesteld & welke?*

Twee ouders hebben informatie gekregen van de huisarts, maar dat was te weinig.

KNO-arts en/of kinderarts

- *Bent u met de klachten bij de KNO-arts en/of kinderarts geweest? Wat zijn uw ervaringen bij de KNO-arts en/of kinderarts?*

Twee kinderen kwamen bij de KNO-arts.

Drie kinderen kwamen bij de kinderarts (waarvan een kind maal in een 3^e lijnscentrum, behandeling door team w.o. kinderarts, neuroloog).

'Tijdens opnames van ons kind werd er naar ons gevoel alleen maar naar de monitor gekeken en niet naar het kind zelf tijdens het slapen. Het probleem hierbij was dat wanneer we de verpleegkundigen belden dat ons kind er heel naar bij lag tijdens het slapen de verpleegkundigen bijna gepikeerd waren omdat er niets aan de hand was op de monitor. De artsen en verpleegkundigen hebben nooit de moeite genomen en/of tijd gehad om naar ons kind te kijken als ze sliep.'

- *Heeft de KNO-arts en/of kinderarts duidelijk uitgelegd wat er aan de hand was?*

De ouders van een kind hebben goede uitleg ontvangen over slaapapneu en de behandeling.

Bij twee kinderen wist de arts niet wat er aan de hand was. De ouders van een van deze kinderen hebben later wel goede uitleg ontvangen.

Bij twee andere kinderen is OSAS niet ter sprake gekomen.

- *Welke onderzoeken zijn er bij uw kind uitgevoerd? Wist u wat het doel was van het onderzoek? Is de mogelijke belasting van het onderzoek voor het kind besproken?*

Bij twee kinderen is de CO₂ spiegel gemeten en bij een kind is zuurstofsaturatie gemeten en PSG's uitgevoerd. De ouders hebben duidelijke uitleg ontvangen.

Bij een kind zijn veel verschillende onderzoeken uitgevoerd, omdat men eerst dacht aan andere aandoeningen, o.a. genetisch onderzoek. Doel en belasting wel besproken.

Bij twee kinderen zijn er geen onderzoeken uitgevoerd.

- *Heeft de KNO-arts en/of kinderarts verteld welke opties er waren voor behandeling? En welke voor- en nadelen deze hebben? Was het mogelijk om te kiezen / samen te beslissen op welke manier uw kind behandeld zou worden?*

Geen sprake van opties.

Bij twee kinderen was het voorstel meteen om de amandelen te knippen. Alternatieven zijn niet besproken.

Bij twee kinderen zijn er geen verschillende opties besproken, omdat niet duidelijk was wat er aan de hand was. Maar het onderzoek en de behandeling zijn wel steeds doorgesproken en ook de voor- en nadelen. 'We konden als ouders wel meebeslissen, maar dat ging vooral over de onderzoeken en niet over de behandeling.'

Behandeling

- *Als behandeld is met tonsillectomie of kaak-osteotomie: Wist u voorafgaand aan de ingreep precies wat er ging gebeuren tijdens de operatie?*
 - *soort ingreep*
 - *doel ingreep*
 - *duur ingreep*
 - *risico's*
 - *postoperatieve klachten zoals pijn*
- *Wist u van te voren welke resultaten u kon verwachten resultaten van de behandeling (geen klachten meer, kans op terugkeer klachten)?*

Twee kinderen zijn behandeld met een tonsillectomie. De ouders hebben voldoende informatie hierover ontvangen, zowel schriftelijk als mondeling. Bij een van de kinderen was er een informatie ochtend in het ziekenhuis, waar o.a. een film getoond werd.

Een kind heeft eerst een tracheacanule gekregen, later is een kaakosteotomie uitgevoerd (distractie van de onderkaak). Ja voldoende info.

Een kind heeft een spoed operatie gehad. Het was niet duidelijk wat er zou gaan gebeuren, de artsen wisten het zelf ook nog niet. Tijdens de operatie neusamandelen (sic) weggehaald.

- *Heeft u voldoende informatie ontvangen over de anesthesie (soort anesthesie, premedicatie, gang van zaken voor tijdens en na operatie, aanwezigheid ouder bij inleiding en ontwaken, etc.)? Was het mogelijk om te kiezen / samen te beslissen over de anesthesie?*

Drie ouders vinden dat ze voldoende informatie hebben ontvangen over de anesthesie, zowel schriftelijk als mondeling.

Nee geen info ontvangen, want het was een spoed operatie.

- *Als behandeld is met CPAP of mandibulair repositie apparaat: Wist u voorafgaand aan de behandeling precies wat de behandeling inhield? Wist u van te voren welke resultaten u kon verwachten resultaten van de behandeling (geen klachten meer, kans op terugkeer klachten)?*

Een kind wordt behandeld met CPAP. De ouders hebben hierover voldoende informatie gekregen.

Geen van de kinderen is behandeld met mandibulair repositie apparaat.

- *Vindt er periodieke controle plaats? Wat houdt de periodieke controle in?*

Twee kinderen hebben alleen een nacontrole gehad na de tonsillectomie. De klachten zijn over, dus periodieke controle is niet nodig.

Drie kinderen komen regelmatig op controle. Een kind komt elke 6 maanden op controle bij de kinderarts, kaakchirurg en KNO-arts). Soms worden foto's gemaakt om de groei van de onder- en bovenkaak in de gaten te houden. Bij een ander kind wordt bloed geprikt voor de CO₂ waarde. Op basis daarvan wordt het CPAP-apparaat ingesteld. Er wordt geen PSG gedaan. Bij een ander kind wordt binnenkort een tonsillectomie gedaan.

- *Heeft u schriftelijke informatie van de KNO-arts of kinderarts ontvangen? Zo ja, welke en was dit voldoende? Zo nee, zou u dit op prijs hebben gesteld & welke?*

Twee ouders vinden dat ze voldoende informatie hebben ontvangen, zowel mondeling als schriftelijk.

Een ouder heeft geen informatie ontvangen, maar zegt daar ook geen behoefte aan te hebben. Als hij iets wil weten, gaat hij er zelf naar op zoek via internet.

Een ouder zegt dat ze alleen rond opnames schriftelijk info ontvangen hebben. Ze hebben geen schriftelijke info ontvangen over OSAS.

Een ouder heeft wel wat schriftelijke informatie ontvangen over OSAS, maar dit ging niet over kinderen. Ze had graag schriftelijke informatie ontvangen over OSAS bij kinderen en ook graag ervaringen van andere ouders gehoord.

Algemeen

- *Wie heeft uiteindelijk de diagnose OSAS gesteld? Hoe lang heeft het geduurd voordat de diagnose slaapapneu is gesteld na het begin van de klachten?*

Bij 2 kinderen is de diagnose OSAS gesteld, door de kinderarts resp. het team in het 3^e lijns centrum. Dit was 14 maanden resp. 2,5 jaar na het begin van de klachten. De diagnose OSAS is bij de 3 andere kinderen niet ter sprake gekomen.

- *Hoe vond u de informatieoverdracht / communicatie tussen de verschillende zorgverleners? Waren de zorgverleners op de hoogte van de situatie van uw kind of moest u vaak uw verhaal opnieuw vertellen? Heeft u tegenstrijdige adviezen gekregen?*

Twee ouders hebben een goede communicatie met de verschillende zorgverleners in het ziekenhuis ervaren en tussen de zorgverleners onderling. Ook vond een ouder dat de

communicatie tussen de 2 ziekenhuizen waar ze mee te maken hadden goed was. Terwijl een andere ouder meldt dat ze te maken hadden met veel verschillende zorgverleners en dat de communicatie tussen de zorgverleners niet goed was.

Een ouder noemt dat de kinderarts de huisarts en het consultatiebureau goed heeft geïnformeerd, terwijl een andere ouder vertelt dat er geen communicatie was tussen kinderarts en huisarts.

Een ouder heeft weinig contact gehad met de huisarts over zijn kind en heeft dat gemist.

Een ouder vertelt dat hun kind was opgenomen in een 3^e lijns centrum, waar de nachtdienst niet op de hoogte was van de behandeling en niet wist hoe de zuurstof werkte.

‘Ik moet steeds weer zelf vertellen wat er aan de hand is met mijn zoon. Hij heeft te maken met heel veel verschillende zorgverleners. Ik heb er voor gezorgd dat ik goed op de hoogte ben, zodat ik zelf als spil van de communicatie kan fungeren.’

‘Ons gevoel is dat doordat de eerste specialist een verkeerde weg was ingeslagen, de andere specialisten steeds bevooroordeeld waren en niet meer blanco keken naar ons kind.’

- *Is er verder nog iets dat u kwijt wilt?*

‘Het enige is dat ik geen alternatieven heb gehoord voor de behandeling [IR tonsillectomie] en ook nu niet weet wat het vervolg is.’

‘Ik ben echt 100% tevreden met de zorg en het resultaat. Ook heel tevreden over het crisisteam en de hele organisatie er omheen. Er was zelfs een maatschappelijk medewerker in het ziekenhuis die voor speelgoed zorgde. Alles was prima.’

BIJLAGE 4: TERMINOLOGIE/AFKORTINGEN

AGREE-instrument	:	Appraisal of Guidelines Research & Evaluation
AHI	:	Apneu-Hypopneu Index
ALTE	:	Apparent Life Threatening Event
ATE	:	Adenotonsillectomie
BMI	:	Body Mass Index
CAP	:	Cyclisch Alternerend Patroon tijdens de slaap
Diliguide	:	Digital Living Guidelines
EBRO	:	Evidence Based Richtlijn Ontwikkeling
EEG	:	Electro Encephalo Gram
etCO2	:	end tidal CO2
FLI	:	Flow Limitation Index
IP	:	Inductie Plethysmografie
MRA	:	Mandibulaire Repositie Apparaten
OH	:	Obstructieve Hypoventilatie
OSA	:	Obstructieve Slaap Apneu
OSAS	:	Obstructieve Slaap Apneu Syndroom
OAI	:	Obstructieve Apneu Index
PAT	:	Perifere Arteriële Tonometrie
PEBP	:	Pre-Epiglottic Baton Plate
PES	:	Esophageal Pressure
PS	:	Primair Snurken
PSG	:	Polysomnografie
PTT	:	Pulse Transit Time
RDI	:	Respiratory Disturbance Index
RERA	:	Respiratory Effort Related Arousal
RME	:	rapid maxillary expansion'
SDB	:	Sleep Disordered Breathing
SDS	:	Standaard Deviatie Score
SKMS	:	Stichting Kwaliteitsgelden Medisch Specialisten
ZATT	:	Ziekten van Adenoïd en Tonsillen in de Tweede lijn

AHI of apneu-hypopneu index is het aantal obstructieve apneus en hypopneus per uur van de totale slaaptijd.

BMI SDS is het aantal standaarddeviaties op de Body Mass Index (BMI SDS)

Desaturatie wordt gedefinieerd als een daling van de gemeten zuurstofverzadiging in het bloed van $> 4\%$ van de baseline, gemeten met behulp van pulseoximetrie (SpO₂).

FLI of flow limitation index is het percentage ademteugen met een inspiratoire flowbelemmering, nasaal gemeten met een drukgevoelige sensor via een neusbril.

Obstructieve apneu wordt gedefinieerd als het volledig wegvallen van de oro-nasale luchtflow van > 10 sec met behoud van thoracale en abdominale ademhalingsbewegingen, die dan meestal paradoxaal van aard zijn.

Obstructieve hypopneu wordt gedefinieerd als een gedeeltelijke daling van de amplitude van het respirogram van $> 50\%$ van de baseline gedurende > 10 sec.

OH wordt gekenmerkt door het optreden van hypopneus door partiele obstructies van de bovenste luchtwegen, gepaard met wisselde mate van desaturaties, hypercapnie en slaapfragmentatie door arousals.

OSA is het eind van het spectrum waarbij sprake is van het optreden van complete luchtwegobstructies, gepaard met meestal forse desaturaties, hypercapnie en gestoorde slaap.

PS is een inspiratoir geluid door vibratie van zacht weefsel in het orofarynxgebied tijdens slaap zonder het optreden van obstructieve apneus of hypopneus en zonder bijkomende verschijnselen van hypoxemie, hypercapnie, slaapfragmentatie of symptomen overdag.

UARS wordt gekenmerkt door bemoeilijkte ademhaling door obstructie van de bovenste luchtwegen en gaat gepaard met slaapfragmentatie door frequente respiratoire arousals en daardoor symptomen overdag. Hierbij worden geen of weinig obstructieve apneus en hypopneus gevonden zonder opvallende desaturaties.

BIJLAGE 5: DEFINITIE OBESITAS

Overgewicht is een teveel aan lichaamsvet. Omdat het percentage lichaamsvet niet eenvoudig gemeten kan worden, wordt overgewicht op een indirecte manier bepaald via de Body Mass Index (Quetelet index). Om deze uit te rekenen wordt het gewicht (in kg) gedeeld door de lengte (in meters) in het kwadraat. Voor kinderen zijn leeftijds- en geslachtsafhankelijke internationale afkappunten voor overgewicht en obesitas vastgesteld. Deze worden in de Jeugdgezondheidszorg gebruikt, als onderdeel van het in 2004 verschenen Signaleringsprotocol, om overgewicht en obesitas eenduidig en gestandaardiseerd bij kinderen vast te stellen.

Voor het stellen van de diagnose obesitas wordt geadviseerd bij een gewicht naar lengte > 1 SDS volgens de groeidiagrammen de BMI te bepalen. Indien de BMI > dan de afkapwaarde voor obesitas, is er sprake van obesitas.

Van morbide obesitas is sprake als de BMI > 35 met geassocieerde morbiditeit of indien de BMI > 40.

Criteria voor de signalering van overgewicht en obesitas bij jongens en meisjes:

<i>Leeftijd (jaren)</i>	<i>jongens</i>		<i>meisjes</i>	
	<i>BMI</i>	<i>BMI</i>	<i>BMI</i>	<i>BMI</i>
	<i>afkapwaarde overgewicht</i>	<i>afkapwaarde obesitas</i>	<i>afkapwaarde overgewicht</i>	<i>afkapwaarde obesitas</i>
2	18,41	20,09	18,02	19,81
3	17,89	19,57	17,56	19,36
4	17,55	19,29	17,28	19,15
5	17,42	19,30	17,15	19,17
6	17,55	19,78	17,34	19,65
7	17,92	20,63	17,75	20,51
8	18,44	21,60	18,35	21,57
9	19,10	22,77	19,07	22,81
10	19,84	24,00	19,86	24,11
11	20,55	25,10	20,74	25,42
12	21,22	26,02	21,68	26,67
13	21,91	26,84	22,58	27,76
14	22,62	27,63	23,34	28,57
15	23,29	28,30	23,94	29,11
16	23,90	28,88	24,37	29,43
17	24,46	29,41	24,70	29,69
18	25,00	30,00	25,00	30,00
19	25,00	30,00	25,00	30,00
20	25,00	30,00	25,00	30,00
21	25,00	30,00	25,00	30,00

Literatuur

- Hirasing RA et al. Ned Tijdschr Geneesk 2001;145:1303-8.
- CBO richtlijn diagnostiek en behandeling van obesitas bij volwassenen en kinderen 2008
- Bulk-Bunschoten AMW et al. Signaleringsprotocol overgewicht in de jeugdgezondheidszorg mei 2004.
- Noordam C et al. namens de sectie kinderendocrinologie van de NVK. Werkboek kinderendocrinologie 2010.

BIJLAGE 6: LITERATUURSEARCHES

Verslag literatuursearch richtlijnontwikkeling 'POSAS'

Vraag 2:

Wat is de incidentie / prevalentie van snurken en obstructievelaapapneusyndroom bij kinderen?

datum search: 3 juni 2010	werkgroeplid aanwezig: nee	informatiespecialist: Marjo Poth
gebruikte databases: Medline Embase	interface: OvidSP OvidSP	vanaf publicatiejaar: 1950 1988
zoektermen en/of sleutelartikelen aangeleverd vóór de search:		nee

Zoekstrategieën

P patiëntenpopulatie: hiervoor wordt de opgeslagen zoekstrategie 'med100105 P posas' gebruikt

P	#	zoektermen
POSAS	1	Sleep Apnea, Obstructive/ OR (osas or apnea or apnoea).ti,ab.
	2	exp Child/ OR infant/ OR Adolescent/ OR (adolescen* or child??? or childhood or schoolchild??? or infant? or infancy or kid? or toddler? or pre-school or pre?school or p?ediatric\$ or boy? or girl? or school?age or school-age or juvenil\$ or youth or minors or young\$).ti,ab.
	3	1 AND 2
snurken	1	Snoring/ OR (snore or snoring).ti,ab.
	2	exp Child/ OR infant/ OR Adolescent/ OR (adolescen* or child??? or childhood or schoolchild??? or infant? or infancy or kid? or toddler? or pre-school or pre?school or p?ediatric\$ or boy? or girl? or school?age or school-age or juvenil\$ or youth or minors or young\$).ti,ab.
	3	1 AND 2

O uitkomstmaten:

O	#	zoektermen
---	---	------------

prevalentie	1	incidence/ or prevalence/ or (incidenc\$ or prevalenc\$).ti,ab. or ep.fs. or epidemiolog\$.ti,ab.
-------------	---	---

T titelwoorden:

T	#	zoektermen
prevalentie	1	(prevalenc\$ or incidenc\$ or epidemiolog\$).ti.
apnea	1	(apn?ea or osas).ti.
snurken	1	(snore or snoring).ti.

S studietypen: hiervoor wordt de zoekfilter voor systematic reviews en meta-analyses *med091027 CBO filter sysrev & meta Medline* en de zoekfilter voor randomised controlled trials *med091027 CBO filter rct Medline* gebruikt

S	#	zoektermen
sysrev	1	meta analysis.pt. OR (meta-anal\$ or metaanal\$).af. OR (quantitativ\$ adj10 (review\$ or overview\$)).tw. OR (systematic\$ adj10 (review\$ or overview\$)).tw. OR (methodologic\$ adj10 (review\$ or overview\$)).tw. OR medline.tw. and review.pt. OR (pooled adj3 analy*).tw.

Limiteringen:

op jaartal	1994 tot huidig
op taal	Nederlandse, Engelse of Duitse taal
op species	geen artikelen uitsluitend over dieren

Resultaten van deze search:

alle referenties zijn opgeslagen in Reference Manager-bestand 'POSAS - prevalentie' met de bestandsnaam als trefwoord

database	bijgewerkt tot	aantal treffers	bestandsnaam
combinatie: P:POSAS AND T:prevalentie			
Medline	2-6-2010	127	med100603 POSAS prevalence in ti
Embase	week 21 2010	111	emb100603 POSAS prevalence in ti
combinatie: P:POSAS AND O:prevalentie AND T:apnea			
Medline	2-6-2010	383	med100603 POSAS apnea in ti
Embase	week 21 2010	218	emb100603 POSAS apnea in ti
combinatie: P:POSAS AND O:prevalentie AND S:sysrev			
Medline	2-6-2010	38	med100603 POSAS sysrev
Embase	week 21 2010	24	emb100603 POSAS sysrev
combinatie: P:snurken AND T:prevalentie			
Medline	2-6-2010	71	med100603 SNURKEN prevalence in ti
Embase	week 21 2010	59	emb100603 SNURKEN prevalence in ti
combinatie: P:snurken AND O:prevalentie AND T:snurken			
Medline	2-6-2010	97	med100603 SNURKEN snoring in ti
Embase	week 21 2010	62	emb100603 SNURKEN snoring in ti
combinatie: P:snurken AND O:prevalentie AND S:sysrev			
Medline	2-6-2010	6	med100603 SNURKEN sysrev
Embase	week 21 2010	4	emb100603 SNURKEN sysrev
combinatie: P:POSAS AND P:snurken AND T:prevalentie			
Medline	2-6-2010	53	med100603 POSAS en SNURKEN prevalence in ti
Embase	week 21 2010	41	emb100603 POSAS en SNURKEN prevalence in ti

Algemene opmerkingen:

1. Het aantal referenties in Reference Manager én daardoor ook in de literatuurlijsten wijkt af van het aantal treffers doordat bij het importeren in Reference Manager de artikelen die al in het bestand staan zo veel mogelijk niet geïmporteerd worden (ontdubbelen).
2. De in dit verslag genoemde zoektermen zijn MeSH-trefwoorden als er een / achter de term staat. Als er 'exp' voor een MeSH-trefwoord staat dan betekent dat dat ook naar de in de thesaurus onderliggende trefwoorden gezocht is. Voor de andere zoektermen geldt dat ze in de titel (ti), in het abstract (ab), in de tekst (tw), in alle velden (af), als publicatietype (pt), of als floating subheading (fs) moeten voorkomen. Daarbij is \$ een truncatie voor een oneindig aantal karakters, en ? een truncatie voor geen of één karakter. Adj betekent adjacent, een operator waarmee de nabijheid van woorden aangegeven wordt (adj3 betekent dat de zoektermen binnen 3 woorden aan elkaar moeten grenzen, in beide richtingen).
3. Als een werkgroeplid aanwezig is bij de search dan is deze in elk geval aanwezig bij de search in Medline. De zoekstrategie zoals die in Medline opgezet is is leidend voor de zoekstrategieën in andere databases. Aanpassingen zijn echter nodig omdat thesaurustermen en de zoektaal (bij CINAHL) niet hetzelfde zijn. In de andere databases worden trefwoorden gekozen die qua betekenis zo dicht mogelijk bij de MeSH-trefwoorden liggen.
4. De in dit verslag weergegeven zoekstrategieën zijn in elk geval voor de P, de I en de O voor Medline exact weergegeven. Het is echter mogelijk dat in de praktijk met niet-genoteerde zoektermen is gecombineerd om de opbrengst specifiek te maken of in te perken. In de bestanden zijn de gebruikte zoekstrategieën exact terug te vinden.

Verslag literatuursearch richtlijnontwikkeling 'POSAS'

Vraag 3:

Wanneer is screening op obstructievelaapapneusyndroom bij kinderen zinvol?

datum search: 26 mei 2010	werkgroep lid aanwezig: nee	informatiespecialist: Marjo Poth
gebruikte databases: Medline Embase	interface: OvidSP OvidSP	vanaf publicatiejaar: 1950 1988
zoektermen en/of sleutelartikelen aangeleverd vóór de search:		nee

Zoekstrategieën

P patiëntenpopulatie: hiervoor wordt de opgeslagen zoekstrategie 'med100105 P posas' gebruikt

P	#	zoektermen
	1	Sleep Apnea, Obstructive/ OR (osas or apnea or apnoea).ti,ab.
	2	exp Child/ OR infant/ OR Adolescent/ OR (adolescen* or child??? or childhood or schoolchild??? or infant? or infancy or kid? or toddler? or pre-school or pre?school or p?ediatric\$ or boy? or girl? or school?age or school-age or juvenil\$ or youth or minors or young\$).ti,ab.
	3	1 AND 2

I interventie:

I	#	zoektermen
	1	((screen\$ or assess\$ or questionnair\$ or survey? or test\$) adj10 (appropriat\$ or significan\$ or meaning\$ or useful\$)).ti,ab.
screen	1	exp Mass Screening/ OR screen\$.ti,ab.

O uitkomstmaten:

O	#	zoektermen
diagnose filter	1	exp "sensitivity and specificity"/ OR exp "diagnostic errors"/ OR reproducibility of results/ OR comparative study.pt. OR single-blind method/ OR evaluation studies.pt. OR compar\$.ti. OR versus.ti. OR value.ti. OR assess\$.ti. OR validation studies.pt. OR predict\$.ti. OR accuracy.ti. OR reproducibility.ti. OR efficiency.ti. OR reliability.ti. OR correlat\$.ti. OR prospective studies/

Limiteringen:

op jaartal	1994 tot huidig
op taal	Nederlandse, Engelse of Duitse taal
op species	geen artikelen uitsluitend over dieren

Resultaten van deze search:

alle referenties zijn opgeslagen in Reference Manager-bestand 'POSAS - vraag 3 screening' met de bestandsnaam als trefwoord

database	bijgewerkt tot	aantal treffers	bestandsnaam
combinatie: P AND I AND O:diagnose filter			
Medline	25-5-2010	75	med100526 diagn
Embase	week 20 2010	42	emb100526 diagn
combinatie: P AND I:screen			
Medline	25-5-2010	173	med100526 screen
Embase	week 20 2010	147	emb100526 screen

Algemene opmerkingen:

1. Het aantal referenties in Reference Manager én daardoor ook in de literatuurlijsten wijkt af van het aantal treffers doordat bij het importeren in Reference Manager de artikelen die al in het bestand staan zo veel mogelijk niet geïmporteerd worden (ontdubbelen).
2. De in dit verslag genoemde zoektermen zijn MeSH-trefwoorden als er een / achter de term staat. Als er 'exp' voor een MeSH-trefwoord staat dan betekent dat dat ook naar de in de thesaurus onderliggende trefwoorden gezocht is. Voor de andere zoektermen geldt dat ze in de titel (ti), in het abstract (ab), in de tekst (tw), in alle velden (af), als publicatietype (pt), of als floating subheading (fs) moeten voorkomen. Daarbij is \$ een truncatie voor een oneindig aantal karakters, en ? een truncatie voor geen of één karakter. Adj betekent adjacent, een operator waarmee de nabijheid van woorden aangegeven wordt (adj3 betekent dat de zoektermen binnen 3 woorden aan elkaar moeten grenzen, in beide richtingen).
3. Als een werkgroep lid aanwezig is bij de search dan is deze in elk geval aanwezig bij de search in Medline. De zoekstrategie zoals die in Medline opgezet is is leidend voor de zoekstrategieën in andere databases. Aanpassingen zijn echter nodig omdat thesaurustermen en de zoektaal (bij CINAHL) niet hetzelfde zijn. In de andere databases worden trefwoorden gekozen die qua betekenis zo dicht mogelijk bij de MeSH-trefwoorden liggen.
4. De in dit verslag weergegeven zoekstrategieën zijn in elk geval voor de P, de I en de O voor Medline exact weergegeven. Het is echter mogelijk dat in de praktijk met niet-genoteerde zoektermen is gecombineerd om de opbrengst specifieker te maken of in te perken. In de bestanden zijn de gebruikte zoekstrategieën exact terug te vinden.

Verslag literatuursearch richtlijnontwikkeling 'POSAS'

Vraag 5 en 6:

Welke diagnostische instrumenten kunnen worden gebruikt om obstructievelaapapneusyndroom bij kinderen aan te tonen of uit te sluiten (anamnese, lichamelijk onderzoek, vragenlijsten, polysomnografie, audio of video opnamen)? En welke waarde hebben deze instrumenten?

datum search: 6 en 7 januari 2010	werkgroeplid aanwezig: nee	informatiespecialist: Marjo Poth
gebruikte databases: Medline Embase	interface: OvidSP OvidSP	vanaf publicatiejaar: 1950 1988
zoektermen en/of sleutelartikelen aangeleverd vóór de search:		ja, door Geert Brekelmans
opmerking: Er zijn twee aanvullende searches uitgevoerd. Zie aan het eind van dit verslag.		

Zoekstrategieën

P patiëntenpopulatie: hiervoor wordt de opgeslagen zoekstrategie 'med100105 P posas' gebruikt

P	#	zoektermen
	1	Sleep Apnea, Obstructive/ OR (osas or apnea or apnoea).ti,ab.
	2	exp Child/ OR infant/ OR Adolescent/ OR (adolescen* or child??? or childhood or schoolchild??? or infant? or infancy or kid? or toddler? or pre-school or pre?school or p?ediatric\$ or boy? or girl? or school?age or school-age or juvenil\$ or youth or minors or young\$).ti,ab.
	3	1 AND 2

I interventie:

I	#	zoektermen
	1	Polysomnography/ OR Questionnaires/ OR Snoring/ OR Respiratory Function Tests/ OR exp Sleep Stages/ OR Adenoidectomy/ OR Adenoids/ OR tape recording/ or videotape recording/ OR Oximetry/ OR (adenotonsillar adj3 hypertroph\$).ti,ab. OR ((video\$ or audio\$ or tape) adj3 record\$).ti,ab. OR ((apn?eahypopn?ea or apn?ea?hypon?ea or apn?ea-hypopn?ea) adj3 (index or indices)).ti,ab. OR (desaturation adj3 (index or indices)).ti,ab. OR (respiratory adj5 (index or indices)).ti,ab. OR (polysomnogra\$ or polygra\$).ti,ab. OR ((tonsil or tonsillar) adj3 (size or enlarge\$)).ti,ab. OR (obstructive adj3 apn?ea adj3 (index or indices)).ti,ab. OR ((sleep?disordered or sleep-disordered) adj3 breathing).ti,ab. OR (mouth adj3 breathing).ti,ab. OR (pulse adj3 oximetr\$).ti,ab. OR (flow adj5 (index or indices)).ti,ab.

C comparison: hier de gouden standaard polysomnografie

C	#	zoektermen
	1	Polysomnography/ OR (polysomnogra\$ or polygra\$).ti,ab.

O uitkomstmaten:

O	#	zoektermen
beknopt	1	(ae or ct or ec or mo or ut or re).fs.
uitgebreid	1	exp "Costs and Cost Analysis"/ OR (ae or ct or ec or mo or ut or re).fs. OR ((adverse or side) adj2 (effect? or event?)).ti,ab. OR (contra?indicat\$ or contra-indicat\$).ti,ab. OR (advantage or favo?\$ or benefit\$ or profit\$ or disadvantage or detrimental\$ or damag\$).ti,ab. OR (availab\$ or utili\$).ti,ab. OR (cost\$ or economic\$).ti,ab. OR load\$.ti,ab.

X extra termen:

X	#	zoektermen
diagnostische studies 1	1	exp "sensitivity and specificity"/ OR "predictive value of tests"/ OR "reproducibility of results"/ OR evaluation studies as topic/ OR feasibility studies/ OR validation studies as topic/ OR (diagnos\$ or validity or validat\$ or effect\$ or evidence or method or select\$ or evaluat\$ or identificat\$ or useful or reliable or reliability or predict\$ or reproduc\$ or specific\$ or sensitiv\$ or feasib\$ or outcome).ti,ab.
diagnostische studies 2	1	exp "sensitivity and specificity"/ OR exp "diagnostic errors"/ OR reproducibility of results/ OR single-blind method/ OR prospective studies/ OR comparative study.pt. OR evaluation studies.pt. OR compar\$.ti. OR versus.ti. OR value.ti. OR assess\$.ti. OR validation studies.pt. OR predict\$.ti. OR accuracy.ti. OR reproducibility.ti. OR efficiency.ti. OR reliability.ti.
diagn* in titel	1	(diagnos\$ or validity or validat\$ or effect\$ or evidence or method or select\$ or evaluat\$ or identificat\$ or useful or reliable or reliability or predict\$ or reproduc\$ or specific\$ or sensitiv\$ or feasib\$ or outcome).ti.

S studietypen: hiervoor wordt de zoekfilter voor systematic reviews en meta-analyses *med091027 CBO filter sysrev & meta Medline* en de zoekfilter voor randomised controlled trials *med091027 CBO filter rct Medline* gebruikt

S	#	zoektermen
sysrev	1	meta analysis.pt. OR (meta-anal\$ or metaanal\$).af. OR (quantitativ\$ adj10 (review\$ or overview\$)).tw. OR (systematic\$ adj10 (review\$ or overview\$)).tw. OR (methodologic\$ adj10 (review\$ or overview\$)).tw. OR medline.tw. and review.pt. OR (pooled adj3 analy*).tw.
rct	1	randomized controlled trial/ OR randomized-controlled-trial.pt. OR controlled-clinical-trial.pt. OR randomi?ed controlled trial?.tw. OR random-allocation.af. OR double-blind-method.af. OR single-blind-method.af. OR (random adj8 (selection? or sample?)).tw. OR random\$.tw.

Limiteringen:

op jaartal	1994 tot huidig
op taal	Nederlandse, Engelse of Duitse taal
op species	geen artikelen uitsluitend over dieren

Resultaten van deze search:

alle referenties zijn opgeslagen in Reference Manager-bestand 'POSAS vraag 5 - diagnostische instrumenten' met de bestandsnaam als trefwoord

database	bijgewerkt tot	aantal treffers	bestandsnaam
combinatie: P AND C AND ((X:diagnostische studies1 AND I) OR X:diagnostische studies2) AND X: diagn* in titel AND (S:sysrev OR S:rct)			
Medline	5-1-2010	27	med100106 sysrev of rct en diagn in ti
Embase	week 53 2009	58	emb100107 sysrev of rct en diagn in ti
combinatie: P AND C AND ((X:diagnostische studies1 AND I) OR X:diagnostische studies2) AND (S:sysrev OR S:rct)			
Medline	5-1-2010	88	med100106 sysrev of rct rest
Embase	week 53 2009	87	emb100107 sysrev of rct rest en apnea in ti
combinatie: P AND C AND ((X:diagnostische studies1 AND I) OR X:diagnostische studies2) AND O:beknopt			
Medline	5-1-2010	67	med100106 uitkomst beknopt
Embase	week 53 2009	114	emb100107 uitkomst beknopt en apnea in ti
combinatie: P AND C AND ((X:diagnostische studies1 AND I) OR X:diagnostische studies2) AND O:uitgebreid			
Medline	5-1-2010	48	med100106 uitkomst uitgebreid en diagn in ti
Embase	week 53 2009	51	emb100107 uitkomst uitgebreid en diagn in ti

Aanvullende search 1

Reden: Naar aanleiding van de reactie van Jan Pieter Koopman van 19 januari 2010 (per mail) is op 20 januari 2010 een aanvullende search gedaan naar anamnese en lichamelijk onderzoek als diagnosetechniek. Daarnaast is nog eens gekeken naar de diagnostieke waarde van vragenlijsten.

datum search: 20 januari 2010

Zoekstrategieën

Alleen afwijkingen in de hierboven getoonde zoekstrategieën worden vermeld.

I interventie:

I	#	zoektermen
anamnese	1	exp Medical History Taking/ OR (medical adj3 histor\$).ti,ab.
lichamelijk onderzoek	1	exp Physical Examination/ OR ((physical\$ or clinical\$) adj3 examinat\$).ti,ab.
	2	examin\$.ti.
	3	1 AND 2
vragenlijsten	1	Questionnaires/ OR questionnair\$.ti,ab.
	2	question\$.ti.
	3	1 AND 2

Resultaten van deze aanvullende search:

alle artikelen zijn opgeslagen in Reference Manager-bestand 'POSAS vraag 5 - diagnostische instrumenten' met de bestandsnaam en 'aanvulling' als trefwoord

database	bijgewerkt tot	aantal treffers	bestandsnaam
combinatie: P AND (X:diagnostische studies1 OR X:diagnostische studies2) AND I:anamnese			
Medline	19-1-2010	16	med100120 anamnese en apnea in ti
Embase	week 2 2010	16	emb100120 anamnese en apnea en histor\$ in ti
combinatie: P AND (X:diagnostische studies1 OR X:diagnostische studies2) AND I:lichamelijk onderzoek			
Medline	19-1-2010	7	med100120 physical examination en apnea en examin\$ in ti
Embase	week 2 2010	4	emb100120 physical examination en apnea en examin\$ in ti
combinatie: P AND (X:diagnostische studies1 OR X:diagnostische studies2) AND I:vragenlijsten			
Medline	19-1-2010	7	med100120 questionnaires en apnea en question\$ in ti
Embase	week 2 2010	7	emb100120 questionnaires en apnea en question\$ in ti

Aanvullende search 2

Reden: Naar aanleiding van een verzoek per mail van Jan Pieter Koopman van 6 mei 2010 (omdat hij nog steeds erg weinig literatuur over het onderwerp had) is nog eens gezocht naar lichamelijk onderzoek als diagnosetechniek.

datum search: 6 mei 2010

Zoekstrategieën

Alleen afwijkingen in de zoekstrategieën van de eerste search worden vermeld.

I interventie:

I	#	zoektermen
lichamelijk onderzoek	1	exp *Physical Examination/ OR ((physical\$ or clinical\$) adj3 (examinat\$ or assess\$)).ti,ab.

X extra termen:

X	#	zoektermen
diagnostische studies	1	exp "sensitivity and specificity"/ or exp "diagnostic errors"/ or reproducibility of results/ or single-blind method/ or prospective studies/ or comparative study.pt. or evaluation studies.pt. or compar\$.ti. or versus.ti. or value.ti. or assess\$.ti. or validation studies.pt. or predict\$.ti. or accuracy.ti. or reproducibility.ti. or efficiency.ti. or reliability.ti.

Resultaten van deze aanvullende search:

alle artikelen zijn opgeslagen in Reference Manager-bestand 'POSAS - vraag 5 lichamelijk onderzoek'

met de bestandsnaam als trefwoord			
database	bijgewerkt tot	aantal treffers	bestandsnaam
combinatie: P AND I:lichamelijk onderzoek AND S:sysrev			
Medline	5-5-2010	13	med100506 lichamelijk onderzoek SR
Embase	week 17 2010	3	emb100506 lichamelijk onderzoek SR
combinatie: P AND I:lichamelijk onderzoek AND X:diagnostische studies			
Medline	5-5-2010	135	med100506 lichamelijk onderzoek diagn studies
Embase	week 17 2010	29	emb100506 lichamelijk onderzoek diagn studies

Algemene opmerkingen:

1. Het aantal referenties in Reference Manager én daardoor ook in de literatuurlijsten wijkt af van het aantal treffers doordat bij het importeren in Reference Manager de artikelen die al in het bestand staan zo veel mogelijk niet geïmporteerd worden (ontdubbelen).
2. De in dit verslag genoemde zoektermen zijn MeSH-trefwoorden als er een / achter de term staat. Als er 'exp' voor een MeSH-trefwoord staat dan betekent dat dat ook naar de in de thesaurus onderliggende trefwoorden gezocht is. Voor de andere zoektermen geldt dat ze in de titel (ti), in het abstract (ab), in de tekst (tw), in alle velden (af), als publicatietype (pt), of als floating subheading (fs) moeten voorkomen. Daarbij is \$ een truncatie voor een oneindig aantal karakters, en ? een truncatie voor geen of één karakter. Adj betekent adjacent, een operator waarmee de nabijheid van woorden aangegeven wordt (adj3 betekent dat de zoektermen binnen 3 woorden aan elkaar moeten grenzen, in beide richtingen).
3. Als een werkgroeplid aanwezig is bij de search dan is deze in elk geval aanwezig bij de search in Medline. De zoekstrategie zoals die in Medline opgezet is is leidend voor de zoekstrategieën in andere databases. Aanpassingen zijn echter nodig omdat thesaurustermen en de zoektaal (bij CINAHL) niet hetzelfde zijn. In de andere databases worden trefwoorden gekozen die qua betekenis zo dicht mogelijk bij de MeSH-trefwoorden liggen.
4. De in dit verslag weergegeven zoekstrategieën zijn in elk geval voor de P, de I en de O voor Medline exact weergegeven. Het is echter mogelijk dat in de praktijk met niet-genoteerde zoektermen is gecombineerd om de opbrengst specifieker te maken of in te perken. In de bestanden zijn de gebruikte zoekstrategieën exact terug te vinden.

Verslag literatuursearch richtlijnontwikkeling 'POSAS'

Vraag 7:

Wat zijn de afkappunten van de apneu-hypopneu index (AHI), respiratory disturbance index (RDI), desaturatie index en flow limitation index?

datum search: 6 en 7 januari 2010	werkgroep lid aanwezig: nee	informatiespecialist: Marjo Poth
gebruikte databases: Medline Embase	interface: OvidSP OvidSP	vanaf publicatiejaar: 1950 1988
zoektermen en/of sleutelartikelen aangeleverd vóór de search:		ja, door Geert Brekelmans

Zoekstrategieën

P patiëntenpopulatie: hiervoor wordt de opgeslagen zoekstrategie 'med100105 P posas' gebruikt

P	#	zoektermen
	1	Sleep Apnea, Obstructive/ OR (osas or apnea or apnoea).ti,ab.
	2	exp Child/ OR infant/ OR Adolescent/ OR (adolescen* or child??? or childhood or schoolchild??? or infant? or infancy or kid? or toddler? or pre-school or pre?school or p?ediatric\$ or boy? or girl? or school?age or school-age or juvenil\$ or youth or minors or young\$).ti,ab.
	3	1 AND 2

I interventie:

I	#	zoektermen
	1	Polysomnography/ OR Questionnaires/ OR Snoring/ OR Respiratory Function Tests/ OR exp Sleep Stages/ OR Adenoidectomy/ OR Adenoids/ OR tape recording/ or videotape recording/ OR Oximetry/ OR (adenotonsillar adj3 hypertroph\$).ti,ab. OR ((video\$ or audio\$ or tape) adj3 record\$).ti,ab. OR ((apn?eahypopn?ea or apn?ea?hypon?ea or apn?ea-hypopn?ea) adj3 (index or indices)).ti,ab. OR (desaturation adj3 (index or indices)).ti,ab. OR (respiratory adj5 (index or indices)).ti,ab. OR (polysomnogra\$ or polygra\$).ti,ab. OR ((tonsil or tonsillar) adj3 (size or enlarge\$)).ti,ab. OR (obstructive adj3 apn?ea adj3 (index or indices)).ti,ab. OR ((sleep?disordered or sleep-disordered) adj3 breathing).ti,ab. OR (mouth adj3 breathing).ti,ab. OR (pulse adj3 oximetr\$).ti,ab. OR (flow adj5 (index or indices)).ti,ab.

C comparison: hier de gouden standaard polysomnografie

C	#	zoektermen
	1	Polysomnography/ OR (polysomnogra\$ or polygra\$).ti,ab.

O uitkomstmaten:

O	#	zoektermen
afkappunten	1	(cut?off or cut-off).tw.
schalen	1	((apn?eahypopn?ea or apn?ea?hypon?ea or apn?ea-hypopn?ea) adj3 (index or indices)).ti,ab. OR (desaturation adj3 (index or indices)).ti,ab. OR (respiratory adj5 (index or indices)).ti,ab. OR (flow adj5 (index or indices)).ti,ab.

X extra termen:

X	#	zoektermen
diagnostische studies 1	1	exp "sensitivity and specificity"/ OR "predictive value of tests"/ OR "reproducibility of results"/ OR evaluation studies as topic/ OR feasibility studies/ OR validation studies as topic/ OR (diagnos\$ or validity or validat\$ or effect\$ or evidence or method or select\$ or evaluat\$ or identificat\$ or useful or reliable or reliability or predict\$ or reproduc\$ or specific\$ or sensitiv\$ or feasib\$ or outcome).ti,ab.
diagnostische studies 2	1	exp "sensitivity and specificity"/ OR exp "diagnostic errors"/ OR reproducibility of results/ OR single-blind method/ OR prospective studies/ OR comparative study.pt. OR evaluation studies.pt. OR compar\$.ti. OR versus.ti. OR value.ti. OR assess\$.ti. OR validation studies.pt. OR predict\$.ti. OR accuracy.ti. OR reproducibility.ti. OR efficiency.ti. OR reliability.ti.
waarde	1	value?.tw.
	2	(sleep or apn?ea).ti
	3	1 AND 2

Limiteringen:

op jaartal	1994 tot huidig
op taal	Nederlandse, Engelse of Duitse taal
op species	geen artikelen uitsluitend over dieren

Resultaten van deze search:

alle referenties zijn opgeslagen in Reference Manager-bestand POSAS vraag 6 - afkappunten' met de bestandsnaam als trefwoord

database	bijgewerkt tot	aantal treffers	bestandsnaam
combinatie: P AND C AND ((X:diagnostische studies1 AND I) OR X:diagnostische studies2) AND O:afkappunten			
Medline	5-1-2010	14	med100106 afkappunten diagn
Embase	week 53 2009	12	emb100107 afkappunten diagn
combinatie: (P AND O:afkappunten AND O:schalen) OR (P AND O:schalen AND X:waarde)			
Medline	5-1-2010	79	med100106 afkap en waarde
Embase	week 53 2009	66	emb100107 afkap en waarde

Algemene opmerkingen:

1. Het aantal referenties in Reference Manager én daardoor ook in de literatuurlijsten wijkt af van het aantal treffers doordat bij het importeren in Reference Manager de artikelen die al in het bestand staan zo veel mogelijk niet geïmporteerd worden (ontdubbelen).
2. De in dit verslag genoemde zoektermen zijn MeSH-trefwoorden als er een / achter de term staat. Als er 'exp' voor een MeSH-trefwoord staat dan betekent dat dat ook naar de in de thesaurus onderliggende trefwoorden gezocht is. Voor de andere zoektermen geldt dat ze in de titel (ti), in het abstract (ab), in de tekst (tw), in alle velden (af), als publicatietype (pt), of als floating subheading (fs) moeten voorkomen. Daarbij is \$ een truncatie voor een oneindig aantal karakters, en ? een truncatie voor geen of één karakter. Adj betekent adjacent, een operator waarmee de nabijheid van woorden aangegeven wordt (adj3 betekent dat de zoektermen binnen 3 woorden aan elkaar moeten grenzen, in beide richtingen).
3. Als een werkgroeplid aanwezig is bij de search dan is deze in elk geval aanwezig bij de search in Medline. De zoekstrategie zoals die in Medline opgezet is is leidend voor de zoekstrategieën in andere databases. Aanpassingen zijn echter nodig omdat thesaurustermen en de zoektaal (bij CINAHL) niet hetzelfde zijn. In de andere databases worden trefwoorden gekozen die qua betekenis zo dicht mogelijk bij de MeSH-trefwoorden liggen.
4. De in dit verslag weergegeven zoekstrategieën zijn in elk geval voor de P, de I en de O voor Medline exact weergegeven. Het is echter mogelijk dat in de praktijk met niet-genoteerde zoektermen is gecombineerd om de opbrengst specifiek te maken of in te perken. In de bestanden zijn de gebruikte zoekstrategieën exact terug te vinden.

Verslag literatuursearch richtlijnontwikkeling 'POSAS'

Vraag 8a:
Bij welke patiënten is een adenotonsillectomie geïndiceerd?

datum search: 12 en 13 januari 2010	werkgroep lid aanwezig: nee	informatiespecialist: Marjo Poth
gebruikte databases: Medline Embase	interface: OvidSP OvidSP	vanaf publicatiejaar: 1950 1988
zoektermen en/of sleutelartikelen aangeleverd vóór de search:		ja, door Robbert Ensink

Zoekstrategieën

P patiëntenpopulatie: hiervoor wordt de opgeslagen zoekstrategie 'med100105 P posas' gebruikt

P	#	zoektermen
	1	Sleep Apnea, Obstructive/ OR (osas or apnea or apnoea).ti,ab.
	2	exp Child/ OR infant/ OR Adolescent/ OR (adolescen* or child??? or childhood or schoolchild??? or infant? or infancy or kid? or toddler? or pre-school or pre?school or p?ediatric\$ or boy? or girl? or school?age or school-age or juvenil\$ or youth or minors or young\$).ti,ab.
	3	1 AND 2

I interventie:

I	#	zoektermen
	1	Adenoidectomy/ or Tonsillectomy/ OR Adenoids/ OR Hypertrophy/ OR (adenoidectomy or adenotonsillectomy or tonsillectomy or adeno\$ hypertrophy).ti,ab.

O uitkomstmaten:

O	#	zoektermen
verbetering	1	exp treatment outcome/ OR ((improv\$ or reduc\$ or effect\$ or useful or treat\$) adj10 (sleep or obstruct\$ or therap\$ or treat\$)).ti,ab. OR ((treat\$ or therap\$) adj3 (outcome or result? or effect\$ or efficacy)).ti,ab.

QoL	1	"Quality of Life"/ OR quality of life.ti,ab. OR Questionnaires/ OR (survey or questionnaire?).ti,ab. OR exp "Severity of Illness Index"/ OR Recurrence/ OR recurren\$.ti,ab. OR Health Services/ut OR (aggression or breath\$ or growth or develop\$ or enuresis or neurocognit\$ or cognit\$).ti,ab. OR (morbidity\$ or co-morbidity\$ or co morbidity\$ or comorbidity\$).ti,ab. OR Comorbidity/
-----	---	--

X extra termen:

X	#	zoektermen
bijwerkingen	1	(ae or co or ct or mo).fs. OR ((adverse or side or unwanted) adj3 (effect? or event?)).ti,ab. OR (complication? or contra-indicat\$ or contraindicat\$ or contra indicat\$ or risk).ti,ab. OR exp Mortality/ OR mortality.ti,ab.
indicatie	1	indication?.ti,ab. OR (select\$ or decision).ti,ab.
adeno	1	adeno\$.ti

S studietypen: hiervoor wordt de zoekfilter voor systematic reviews en meta-analyses *med091027 CBO filter sysrev & meta Medline* en de zoekfilter voor randomised controlled trials *med091027 CBO filter rct Medline* gebruikt

S	#	zoektermen
sysrev	1	meta analysis.pt. OR (meta-anal\$ or metaanal\$).af. OR (quantitativ\$ adj10 (review\$ or overview\$)).tw. OR (systematic\$ adj10 (review\$ or overview\$)).tw. OR (methodologic\$ adj10 (review\$ or overview\$)).tw. OR medline.tw. and review.pt. OR (pooled adj3 analy*).tw.
rct	1	randomized controlled trial/ OR randomized-controlled-trial.pt. OR controlled-clinical-trial.pt. OR randomi?ed controlled trial?.tw. OR random-allocation.af. OR double-blind-method.af. OR single-blind-method.af. OR (random adj8 (selection? or sample?)).tw. OR random\$.tw.

Limiteringen:

op jaartal	1994 tot huidig
op taal	Nederlandse, Engelse of Duitse taal
op species	geen artikelen uitsluitend over dieren

Resultaten van deze search:

alle referenties zijn opgeslagen in Reference Manager-bestand 'POSAS vraag 7c – adenotonsillectomie' met de bestandsnaam als trefwoord

database	bijgewerkt tot	aantal treffers	bestandsnaam
combinatie: P AND I AND (S:sysrev OR S:rct)			
Medline	12-1-2010	75	med100113 P and I and sysrev of rct
Embase	week 1 2010	111	emb100113 P and I and sysrev of rct en adeno in ti
combinatie: P AND I AND O:verbetering AND X:adeno (zonder eerder gedownloade referenties)			
Medline	11-1-2010	108	med100112 P and I and uitkomstmaten en adeno in ti
Embase	week 1 2010	62	emb100113 P and I and uitkomstmaten en adeno in ti
combinatie: P AND I AND O:QoL AND X:adeno (zonder eerder gedownloade referenties)			
Medline	11-1-2010	74	med100112 P and I and qol enz. en adeno in ti
Embase	week 1 2010	39	emb100113 P and I and quality of life enz. en adeno in ti
combinatie: P AND I AND X:bijwerkingen AND X:adeno (zonder eerder gedownloade referenties)			
Medline	11-1-2010	22	med100112 P and I and bijwerkingen complicaties en adeno in ti

Embase	week 1 2010	14	emb100113 P and I and bijwerkingen complicaties en adeno in ti
combinatie: P AND I AND X:indicatie			
Medline	11-1-2010	66	med100112 P and I and indicatie
Embase	week 1 2010	52	emb100113 P and I and indicatie

Algemene opmerkingen:

1. Het aantal referenties in Reference Manager én daardoor ook in de literatuurlijsten wijkt af van het aantal treffers doordat bij het importeren in Reference Manager de artikelen die al in het bestand staan zo veel mogelijk niet geïmporteerd worden (ontdubbelen).
2. De in dit verslag genoemde zoektermen zijn MeSH-trefwoorden als er een / achter de term staat. Als er 'exp' voor een MeSH-trefwoord staat dan betekent dat dat ook naar de in de thesaurus onderliggende trefwoorden gezocht is. Voor de andere zoektermen geldt dat ze in de titel (ti), in het abstract (ab), in de tekst (tw), in alle velden (af), als publicatietype (pt), of als floating subheading (fs) moeten voorkomen. Daarbij is \$ een truncatie voor een oneindig aantal karakters, en ? een truncatie voor geen of één karakter. Adj betekent adjacent, een operator waarmee de nabijheid van woorden aangegeven wordt (adj3 betekent dat de zoektermen binnen 3 woorden aan elkaar moeten grenzen, in beide richtingen).
3. Als een werkgroeplid aanwezig is bij de search dan is deze in elk geval aanwezig bij de search in Medline. De zoekstrategie zoals die in Medline opgezet is is leidend voor de zoekstrategieën in andere databases. Aanpassingen zijn echter nodig omdat thesaurustermen en de zoektaal (bij CINAHL) niet hetzelfde zijn. In de andere databases worden trefwoorden gekozen die qua betekenis zo dicht mogelijk bij de MeSH-trefwoorden liggen.
4. De in dit verslag weergegeven zoekstrategieën zijn in elk geval voor de P, de I en de O voor Medline exact weergegeven. Het is echter mogelijk dat in de praktijk met niet-genoteerde zoektermen is gecombineerd om de opbrengst specifieker te maken of in te perken. In de bestanden zijn de gebruikte zoekstrategieën exact terug te vinden.

Verslag literatuursearch richtlijnontwikkeling 'POSAS'

Vraag 8b:

Bij welke patiënten is een osteotomie geïndiceerd?

datum search: 10 februari 2010	werkgroep lid aanwezig: nee	informatiespecialist: Marjo Poth
gebruikte databases: Medline Embase	interface: OvidSP OvidSP	vanaf publicatiejaar: 1950 1988
zoektermen en/of sleutelartikelen aangeleverd vóór de search:		ja, door Eddy Becking

Zoekstrategieën

P patiëntenpopulatie: hiervoor wordt de opgeslagen zoekstrategie 'med100105 P posas' gebruikt

P	#	zoektermen
	1	Sleep Apnea, Obstructive/ OR (osas or apnea or apnoea).ti,ab.
	2	exp Child/ OR infant/ OR Adolescent/ OR (adolescen* or child??? or childhood or schoolchild??? or infant? or infancy or kid? or toddler? or pre-school or pre?school or p?ediatric\$ or boy? or girl? or school?age or school-age or juvenil\$ or youth or minors or young\$).ti,ab.
	3	1 AND 2

I interventie:

I	#	zoektermen
	1	mandibular advancement/ OR osteotomy, le fort/ OR Osteogenesis, Distraction/ OR (osteotom\$ adj6 (mandibular or manible or maxilla\$ or jaw)).ti,ab. OR ((mandibular or mandible or maxilla\$) adj5 (distract\$ or advanc\$)).ti,ab. OR (distract\$ adj5 osteogenes\$).ti,ab. OR (osteo-distract\$ or osteodistract\$ or osteo distract\$).ti,ab. OR callotas\$.ti,ab. OR exp Mandible/su OR Maxilla/su OR exp Temporomandibular Joint Disorders/su OR exp Craniofacial Abnormalities/su OR Ankylosis/su OR exp Palate, Soft/su OR Tongue/su
	2	stomatognathic system abnormalities/ OR exp maxillofacial abnormalities/ OR exp mouth abnormalities/
	3	su.fs.
	4	2 AND 3
	5	1 OR 4

O uitkomstmaten:

O	#	zoektermen
	1	exp treatment outcome/ OR ((improv\$ or reduc\$ or effect\$ or useful or treat\$) adj10 (sleep or obstruct\$ or therap\$ or treat\$)).ti,ab. OR ((treat\$ or therap\$) adj3 (outcome or result? or effect\$)).ti,ab. OR "Quality of Life"/ OR quality of life.ti,ab.

X extra termen:

X	#	zoektermen
titelwoorden	1	(sleep\$ or apn?ea).ti.
indicatie	1	(select\$ or decision or indication?).ti,ab. OR Health Care Rationing/ OR Patient Selection/ OR (patient? adj3 (select\$ or identif\$ or characte\$ or choice or chosing or suitab\$ or appropriate\$) adj5 (therap\$ or treat\$)).ti,ab. OR ((treat\$ or therap\$) adj5 (decision\$ or indication\$)).ti,ab. OR ((treatment or therap\$) adj5 (respon\$ or nonrespon\$ or failure?)).ti,ab.
bijwerkingen	1	(ae or co or ct or mo).fs. OR ((adverse or side or unwanted) adj3 (effect? or event?)).ti,ab. OR (complication? or contra-indicat\$ or contraindicat\$ or contra indicat\$).ti,ab. OR exp Mortality/ OR mortality.ti,ab.

S studietypen: hiervoor wordt de zoekfilter voor systematic reviews en meta-analyses *med091027 CBO filter sysrev & meta Medline* en de zoekfilter voor randomised controlled trials *med091027 CBO filter rct Medline* gebruikt

S	#	zoektermen
sysrev	1	meta analysis.pt. OR (meta-anal\$ or metaanal\$).af. OR (quantitativ\$ adj10 (review\$ or overview\$)).tw. OR (systematic\$ adj10 (review\$ or overview\$)).tw. OR (methodologic\$ adj10 (review\$ or overview\$)).tw. OR medline.tw. and review.pt. OR (pooled adj3 analy*).tw.
rct	1	randomized controlled trial/ OR randomized-controlled-trial.pt. OR controlled-clinical-trial.pt. OR randomi?ed controlled trial?.tw. OR random-allocation.af. OR double-blind-method.af. OR single-blind-method.af. OR (random adj8 (selection? or sample?)).tw. OR random\$.tw.

Limiteringen:

op jaartal	1994 tot huidig
op taal	Nederlandse, Engelse of Duitse taal
op species	geen artikelen uitsluitend over dieren

Resultaten van deze search:

alle referenties zijn opgeslagen in Reference Manager-bestand 'POSAS vraag 7d osteotomie' met de bestandsnaam als trefwoord

database	bijgewerkt tot	aantal treffers	bestandsnaam
combinatie: P AND I AND (S:sysrev OR S:rct)			
Medline	9-2-2010	12	med100210 sysrev of rct
Embase	week 5 2010	18	emb100210 sysrev of rct
combinatie: P AND I AND X:titelwoorden NOT (S:sysrev OR S:rct)			
Medline	9-2-2010	82	med100210 niet sysrev of rct en apneu in ti
Embase	week 5 2010	46	emb100210 niet sysrev of rct en apneu in ti
combinatie: P AND I AND O			
Medline	9-2-2010	140	med100210 uitkomstmaten
Embase	week 5 2010	98	emb100210 uitkomstmaten
combinatie: P AND I AND X:indicatie			
Medline	9-2-2010	31	med100210 indicatie
Embase	week 5 2010	24	emb100210 indicatie
combinatie: P AND I AND X:bijwerkingen			
Medline	9-2-2010	129	med100210 bijwerkingen en complicaties
Embase	week 5 2010	75	emb100210 bijwerkingen en complicaties

Algemene opmerkingen:

1. Het aantal referenties in Reference Manager én daardoor ook in de literatuurlijsten wijkt af van het aantal treffers doordat bij het importeren in Reference Manager de artikelen die al in het bestand staan zo veel mogelijk niet geïmporteerd worden (ontdubbelen).
2. De in dit verslag genoemde zoektermen zijn MeSH-trefwoorden als er een / achter de term staat. Als er 'exp' voor een MeSH-trefwoord staat dan betekent dat dat ook naar de in de thesaurus onderliggende trefwoorden gezocht is. Voor de andere zoektermen geldt dat ze in de titel (ti), in het abstract (ab), in de tekst (tw), in alle velden (af), als publicatietype (pt), of als floating subheading (fs) moeten voorkomen. Daarbij is \$ een truncatie voor een oneindig aantal karakters, en ? een truncatie voor geen of één karakter. Adj betekent adjacent, een operator waarmee de nabijheid van woorden aangegeven wordt (adj3 betekent dat de zoektermen binnen 3 woorden aan elkaar moeten grenzen, in beide richtingen).
3. Als een werkgroep lid aanwezig is bij de search dan is deze in elk geval aanwezig bij de search in Medline. De zoekstrategie zoals die in Medline opgezet is is leidend voor de zoekstrategieën in andere databases. Aanpassingen zijn echter nodig omdat thesaurustermen en de zoektaal (bij CINAHL) niet hetzelfde zijn. In de andere databases worden trefwoorden gekozen die qua betekenis zo dicht mogelijk bij de MeSH-trefwoorden liggen.
4. De in dit verslag weergegeven zoekstrategieën zijn in elk geval voor de P, de I en de O voor Medline exact weergegeven. Het is echter mogelijk dat in de praktijk met niet-genoteerde zoektermen is gecombineerd om de opbrengst specifieker te maken of in te perken. In de bestanden zijn de gebruikte zoekstrategieën exact terug te vinden.

Verslag literatuursearch richtlijnontwikkeling 'POSAS'

Vraag 8c:
Bij welke patiënten is een tracheotomie geïndiceerd?

datum search: 13 januari 2010	werkgroeplid aanwezig: nee	informatiespecialist: Marjo Poth
gebruikte databases: Medline Embase	interface: OvidSP OvidSP	vanaf publicatiejaar: 1950 1988
zoektermen en/of sleutelartikelen aangeleverd vóór de search:		ja, door Robbert Ensink

Zoekstrategieën

P patiëntenpopulatie: hiervoor wordt de opgeslagen zoekstrategie 'med100105 P posas' gebruikt

P	#	zoektermen
	1	Sleep Apnea, Obstructive/ OR (osas or apnea or apnoea).ti,ab.
	2	exp Child/ OR infant/ OR Adolescent/ OR (adolescen* or child??? or childhood or schoolchild??? or infant? or infancy or kid? or toddler? or pre-school or pre?school or p?ediatric\$ or boy? or girl? or school?age or school-age or juvenil\$ or youth or minors or young\$).ti,ab.
	3	1 AND 2

I interventie:

I	#	zoektermen
	1	Tracheotomy/ OR tracheotom\$.ti,ab. OR Tracheostomy/ OR tracheostom\$.ti,ab.

O uitkomstmaten:

O	#	zoektermen
verbetering	1	exp treatment outcome/ OR ((improv\$ or reduc\$ or effect\$ or useful or treat\$) adj10 (sleep or obstruct\$ or therap\$ or treat\$)).ti,ab. OR ((treat\$ or therap\$) adj3 (outcome or result? or effect\$ or efficacy)).ti,ab.

QoL	1	"Quality of Life"/ OR quality of life.ti,ab. OR Questionnaires/ OR (survey or questionnaire?).ti,ab. OR exp "Severity of Illness Index"/ OR Recurrence/ OR recurren\$.ti,ab. OR Health Services/ut OR (aggression or breath\$ or growth or develop\$ or enuresis or neurocognit\$ or cognit\$).ti,ab. OR (morbidity\$ or co-morbidity\$ or co morbidity\$ or comorbidity\$).ti,ab. OR Comorbidity/
-----	---	--

X extra termen:

X	#	zoektermen
bijwerkingen	1	(ae or co or ct or mo).fs. OR ((adverse or side or unwanted) adj3 (effect? or event?)).ti,ab. OR (complication? or contra-indicat\$ or contraindicat\$ or contra indicat\$ or risk).ti,ab. OR exp Mortality/ OR mortality.ti,ab.
indicatie	1	(select\$ or decision\$ or indication?).ti,ab.

S studietypen: hiervoor wordt de zoekfilter voor systematic reviews en meta-analyses *med091027 CBO filter sysrev & meta Medline* en de zoekfilter voor randomised controlled trials *med091027 CBO filter rct Medline* gebruikt

S	#	zoektermen
sysrev	1	meta analysis.pt. OR (meta-anal\$ or metaanal\$).af. OR (quantitativ\$ adj10 (review\$ or overview\$)).tw. OR (systematic\$ adj10 (review\$ or overview\$)).tw. OR (methodologic\$ adj10 (review\$ or overview\$)).tw. OR medline.tw. and review.pt. OR (pooled adj3 analy*).tw.
rct	1	randomized controlled trial/ OR randomized-controlled-trial.pt. OR controlled-clinical-trial.pt. OR randomi?ed controlled trial?.tw. OR random-allocation.af. OR double-blind-method.af. OR single-blind-method.af. OR (random adj8 (selection? or sample?)).tw. OR random\$.tw.

Limiteringen:

op jaartal	1994 tot huidig
op taal	Nederlandse, Engelse of Duitse taal
op species	geen artikelen uitsluitend over dieren

Resultaten van deze search:

alle referenties zijn opgeslagen in Reference Manager-bestand 'POSAS vraag 7e - tracheotomie' met de bestandsnaam als trefwoord

database	bijgewerkt tot	aantal treffers	bestandsnaam
combinatie: P AND I AND (S:sysrev OR S:rct)			
Medline	12-1-2010	2	med100113 P and I sysrev or rct
Embase	week 1 2010	21	emb100113 P and I sysrev or rct
combinatie: P AND I AND O:verbetering			
Medline	12-1-2010	79	med100113 P and I en uitkomstmaten
Embase	week 1 2010	92	emb100113 P and I en uitkomstmaten
combinatie: P AND I AND O:QoL (zonder eerder gedownloade referenties)			
Medline	12-1-2010	20	med100113 P and I en quality of life
Embase	week 1 2010	28	emb100113 P and I en quality of life
combinatie: P AND I AND X:bijwerkingen (zonder eerder gedownloade referenties)			
Medline	12-1-2010	9	med100113 P and I en bijwerkingen complicaties
Embase	week 1 2010	10	emb100113 P and I en bijwerkingen complicaties
combinatie: P AND I AND X:indicatie			
Medline	12-1-2010	18	med100113 P and I en indicatie
Embase	week 1 2010	25	emb100113 P and I en indicatie

Algemene opmerkingen:

1. Het aantal referenties in Reference Manager én daardoor ook in de literatuurlijsten wijkt af van het aantal treffers doordat bij het importeren in Reference Manager de artikelen die al in het bestand staan zo veel mogelijk niet geïmporteerd worden (ontdubbelen).
2. De in dit verslag genoemde zoektermen zijn MeSH-trefwoorden als er een / achter de term staat. Als er 'exp' voor een MeSH-trefwoord staat dan betekent dat dat ook naar de in de thesaurus onderliggende trefwoorden gezocht is. Voor de andere zoektermen geldt dat ze in de titel (ti), in het abstract (ab), in de tekst (tw), in alle velden (af), als publicatietype (pt), of als floating subheading (fs) moeten voorkomen. Daarbij is \$ een truncatie voor een oneindig aantal karakters, en ? een truncatie voor geen of één karakter. Adj betekent adjacent, een operator waarmee de nabijheid van woorden aangegeven wordt (adj3 betekent dat de zoektermen binnen 3 woorden aan elkaar moeten grenzen, in beide richtingen).
3. Als een werkgroep lid aanwezig is bij de search dan is deze in elk geval aanwezig bij de search in Medline. De zoekstrategie zoals die in Medline opgezet is is leidend voor de zoekstrategieën in andere databases. Aanpassingen zijn echter nodig omdat thesaurustermen en de zoektaal (bij CINAHL) niet hetzelfde zijn. In de andere databases worden trefwoorden gekozen die qua betekenis zo dicht mogelijk bij de MeSH-trefwoorden liggen.
4. De in dit verslag weergegeven zoekstrategieën zijn in elk geval voor de P, de I en de O voor Medline exact weergegeven. Het is echter mogelijk dat in de praktijk met niet-genoteerde zoektermen is gecombineerd om de opbrengst specifieker te maken of in te perken. In de bestanden zijn de gebruikte zoekstrategieën exact terug te vinden.

Verslag literatuursearch richtlijnontwikkeling 'POSAS'

Vraag 8d:

Bij welke patiënten is behandeling met een orthodontisch apparaat geïndiceerd?

datum search: 12 januari 2010	werkgroeplid aanwezig: H. Remmelink	informatiespecialist: Marjo Poth
gebruikte databases: Medline Embase	interface: OvidSP OvidSP	vanaf publicatiejaar: 1950 1988
zoektermen en/of sleutelartikelen aangeleverd vóór de search:		ja

Zoekstrategieën

P patiëntenpopulatie: hiervoor wordt de opgeslagen zoekstrategie 'med100105 P posas' gebruikt

P	#	zoektermen
	1	Sleep Apnea, Obstructive/ OR (osas or apnea or apnoea).ti,ab.
	2	exp Child/ OR infant/ OR Adolescent/ OR (adolescen* or child??? or childhood or schoolchild??? or infant? or infancy or kid? or toddler? or pre-school or pre?school or p?ediatric\$ or boy? or girl? or school?age or school-age or juvenil\$ or youth or minors or young\$).ti,ab.
	3	1 AND 2

I interventie:

I	#	zoektermen
	1	mandibular advancement/ OR orthodontic appliance design/ OR exp orthodontic appliances/ OR Palatal Expansion Technique/ OR Extraoral Traction Appliances/ OR ((orthodontic or dental or monobloc or headgear or oral) adj4 (appliance? or treat\$ or therap\$ or device? or procedure?)).ti,ab. OR (maxillary adj3 expans\$).ti,ab. OR (mandibular adj4 (appliance? or device?)).ti,ab.

O uitkomstmaten:

O	#	zoektermen
---	---	------------

1	exp treatment outcome/ OR ((improv\$ or reduc\$ or effect\$ or useful or treat\$) adj10 (sleep or obstruct\$ or therap\$ or treat\$)).ti,ab. OR ((treat\$ or therap\$) adj3 (outcome or result? or effect\$ or efficacy)).ti,ab.
---	--

X extra termen:

X	#	zoektermen
bijwerkingen	1	(ae or co or ct or mo).fs. OR ((adverse or side or unwanted) adj3 (effect? or event?)).ti,ab. OR (complication? or contra-indicat\$ or contraindicat\$ or contra indicat\$ or risk).ti,ab. OR exp Mortality/ OR mortality.ti,ab.
indicatie	1	(select\$ or decision or indication?).ti,ab.

S studietypen: hiervoor wordt de zoekfilter voor systematic reviews en meta-analyses *med091027 CBO filter sysrev & meta Medline* en de zoekfilter voor randomised controlled trials *med091027 CBO filter rct Medline* gebruikt

S	#	zoektermen
sysrev	1	meta analysis.pt. OR (meta-anal\$ or metaanal\$).af. OR (quantitativ\$ adj10 (review\$ or overview\$)).tw. OR (systematic\$ adj10 (review\$ or overview\$)).tw. OR (methodologic\$ adj10 (review\$ or overview\$)).tw. OR medline.tw. and review.pt. OR (pooled adj3 analy*).tw.
rct	1	randomized controlled trial/ OR randomized-controlled-trial.pt. OR controlled-clinical-trial.pt. OR randomi?ed controlled trial?.tw. OR random-allocation.af. OR double-blind-method.af. OR single-blind-method.af. OR (random adj8 (selection? or sample?)).tw. OR random\$.tw.

Limiteringen:

op jaartal	1994 tot huidig
op taal	Nederlandse, Engelse of Duitse taal
op species	geen artikelen uitsluitend over dieren

Resultaten van deze search:

alle referenties zijn opgeslagen in Reference Manager-bestand 'POSAS vraag 7a - mandibulair repositie apparaat' met de bestandsnaam als trefwoord

database	bijgewerkt tot	aantal treffers	bestandsnaam
combinatie: P AND I AND (S:sysrev OR S:rct)			
Medline	11-1-2010	21	med100112 P and I and sysrev of rct
Embase	week 1 2010	19	emb100112 P and I and sysrev of rct
combinatie: P AND I AND O			
Medline	11-1-2010	80	med100112 P and I and uitkomstmaten
Embase	week 1 2010	45	emb100112 P and I and uitkomstmaten
combinatie: P AND I AND X:bijwerkingen (zonder eerder gedownloade referenties)			
Medline	11-1-2010	7	med100112 P and I and bijwerkingen complicaties
Embase	week 1 2010	2	emb100112 P and I and bijwerkingen complicaties
combinatie: P AND I AND X:indicatie			
Medline	11-1-2010	20	med100112 P and I and indicatie
Embase	week 1 2010	11	emb100112 P and I and indicatie

Algemene opmerkingen:

1. Het aantal referenties in Reference Manager én daardoor ook in de literatuurlijsten wijkt af van het aantal treffers doordat bij het importeren in Reference Manager de artikelen die al in het bestand staan zo veel mogelijk niet geïmporteerd worden (ontdubbelen).
2. De in dit verslag genoemde zoektermen zijn MeSH-trefwoorden als er een / achter de term staat. Als er 'exp' voor een MeSH-trefwoord staat dan betekent dat dat ook naar de in de thesaurus onderliggende trefwoorden gezocht is. Voor de andere zoektermen geldt dat ze in de titel (ti), in het abstract (ab), in de tekst (tw), in alle velden (af), als publicatietype (pt), of als floating subheading (fs) moeten voorkomen. Daarbij is \$ een truncatie voor een oneindig aantal karakters, en ? een truncatie voor geen of één karakter. Adj betekent adjacent, een operator waarmee de nabijheid van woorden aangegeven wordt (adj3 betekent dat de zoektermen binnen 3 woorden aan elkaar moeten grenzen, in beide richtingen).
3. Als een werkgroeplid aanwezig is bij de search dan is deze in elk geval aanwezig bij de search in Medline. De zoekstrategie zoals die in Medline opgezet is is leidend voor de zoekstrategieën in andere databases. Aanpassingen zijn echter nodig omdat thesaurustermen en de zoektaal (bij CINAHL) niet hetzelfde zijn. In de andere databases worden trefwoorden gekozen die qua betekenis zo dicht mogelijk bij de MeSH-trefwoorden liggen.
4. De in dit verslag weergegeven zoekstrategieën zijn in elk geval voor de P, de I en de O voor Medline exact weergegeven. Het is echter mogelijk dat in de praktijk met niet-genoteerde zoektermen is gecombineerd om de opbrengst specifieker te maken of in te perken. In de bestanden zijn de gebruikte zoekstrategieën exact terug te vinden.

Verslag literatuursearch richtlijnontwikkeling 'POSAS'

Vraag 8e:

Bij welke patiënten is behandeling met continuous positive airway pressure (CPAP)/bilevel positive airway pressure (BIPAP) geïndiceerd?

datum search: 25 mei 2010	werkgroeplid aanwezig: nee	informatiespecialist: Marjo Poth
gebruikte databases: Medline Embase	interface: OvidSP OvidSP	vanaf publicatiejaar: 1950 1988
zoektermen en/of sleutelartikelen aangeleverd vóór de search:		nee

Zoekstrategieën

P patiëntenpopulatie: hiervoor wordt de opgeslagen zoekstrategie 'med100105 P posas' gebruikt

P	#	zoektermen
	1	Sleep Apnea, Obstructive/ OR (osas or apnea or apnoea).ti,ab.
	2	exp Child/ OR infant/ OR Adolescent/ OR (adolescen* or child??? or childhood or schoolchild??? or infant? or infancy or kid? or toddler? or pre-school or pre?school or p?ediatric\$ or boy? or girl? or school?age or school-age or juvenil\$ or youth or minors or young\$).ti,ab.
	3	1 AND 2

I interventie:

I	#	zoektermen
	1	Continuous Positive Airway Pressure/ OR (CPAP or continuous positive airway pressure\$).ti,ab. OR (nCPAP or nasal continuous positive airway pressure\$).ti,ab. OR (APAP or auto?adjusting continuous positive airway pressure\$).ti,ab. OR (BIPAP or Bilevel positive airway pressure\$).ti,ab.

O uitkomstmaten:

O	#	zoektermen
---	---	------------

verbetering	1	exp treatment outcome/ or ((improv\$ or reduc\$ or effect\$ or useful or treat\$) adj10 (sleep or obstruct\$ or therap\$ or treat\$)).ti,ab. or ((treat\$ or therap\$) adj3 (outcome or result? or effect\$ or efficacy)).ti,ab.
QoL	1	"Quality of Life"/ or quality of life.ti,ab. or Questionnaires/ or (survey or questionnaire?).ti,ab. or exp "Severity of Illness Index"/ or Recurrence/ or recurren\$.ti,ab. or Health Services/ut or (aggression or breath\$ or growth or develop\$ or enuresis or neurocognit\$ or cognit\$).ti,ab. or (morbidity\$ or co-morbidity\$ or co morbidity\$ or comorbidity\$).ti,ab. or Comorbidity/

X extra termen:

X	#	zoektermen
bijwerkingen	1	(ae or co or ct or mo).fs. or ((adverse or side or unwanted) adj3 (effect? or event?)).ti,ab. or (complication? or contra-indicat\$ or contraindicat\$ or contra indicat\$ or risk).ti,ab. or exp Mortality/ or mortality.ti,ab.
indicatie	1	(indication? or (select\$ or decision)).ti,ab.
selectie	1	Health Care Rationing/ or Patient Selection/ or (patient? adj3 (select\$ or identif\$ or characte\$ or choice or chosing or suitab\$ or appropriate\$) adj5 (therap\$ or treat\$)).ti,ab. or ((treat\$ or therap\$) adj5 (decision\$ or indication\$)).ti,ab. or ((treatment or therap\$) adj5 (respon\$ or nonrespon\$ or failure?)).ti,ab.

S studietypen: hiervoor wordt de zoekfilter voor systematic reviews en meta-analyses *med091027 CBO filter sysrev & meta Medline* en de zoekfilter voor randomised controlled trials *med091027 CBO filter rct Medline* gebruikt

S	#	zoektermen
sysrev	1	meta analysis.pt. OR (meta-anal\$ or metaanal\$).af. OR (quantitativ\$ adj10 (review\$ or overview\$)).tw. OR (systematic\$ adj10 (review\$ or overview\$)).tw. OR (methodologic\$ adj10 (review\$ or overview\$)).tw. OR medline.tw. and review.pt. OR (pooled adj3 analy*).tw.
rct	1	randomized controlled trial/ OR randomized-controlled-trial.pt. OR controlled-clinical-trial.pt. OR randomi?ed controlled trial?.tw. OR random-allocation.af. OR double-blind-method.af. OR single-blind-method.af. OR (random adj8 (selection? or sample?)).tw. OR random\$.tw.

Limiteringen:

op jaartal	1994 tot huidig
op taal	Nederlandse, Engelse of Duitse taal
op species	geen artikelen uitsluitend over dieren

Resultaten van deze search:

alle referenties zijn opgeslagen in Reference Manager-bestand 'POSAS - vraag 7b CPAP' met de bestandsnaam als trefwoord

database	bijgewerkt tot	aantal treffers	bestandsnaam
combinatie: P AND I AND (S:sysrev OR S:rct)			
Medline	24-5-2010	88	med100525 sysrev of rct
Embase	week 20 2010	126	emb100525 sysrev of rct
combinatie: P AND I AND X:bijwerkingen			
Medline	24-5-2010	187	med100525 bijwerkingen
Embase	week 20 2010	241	emb100525 bijwerkingen
combinatie: P AND I AND (X:indicatie OR X:selectie)			
Medline	24-5-2010	73	med100525 indicatie en selectie
Embase	week 20 2010	66	emb100525 indicatie en selectie
combinatie: P AND I AND (O:verbetering OR O:QoL)			
Medline	24-5-2010	109	med100525 verbetering en QoL
Embase	week 20 2010	90	emb100525 verbetering en QoL

Algemene opmerkingen:

1. Het aantal referenties in Reference Manager én daardoor ook in de literatuurlijsten wijkt af van het aantal treffers doordat bij het importeren in Reference Manager de artikelen die al in het bestand staan zo veel mogelijk niet geïmporteerd worden (ontdubbelen).
2. De in dit verslag genoemde zoektermen zijn MeSH-trefwoorden als er een / achter de term staat. Als er 'exp' voor een MeSH-trefwoord staat dan betekent dat dat ook naar de in de thesaurus onderliggende trefwoorden gezocht is. Voor de andere zoektermen geldt dat ze in de titel (ti), in het abstract (ab), in de tekst (tw), in alle velden (af), als publicatietype (pt), of als floating subheading (fs) moeten voorkomen. Daarbij is \$ een truncatie voor een oneindig aantal karakters, en ? een truncatie voor geen of één karakter. Adj betekent adjacent, een operator waarmee de nabijheid van woorden aangegeven wordt (adj3 betekent dat de zoektermen binnen 3 woorden aan elkaar moeten grenzen, in beide richtingen).
3. Als een werkgroeplid aanwezig is bij de search dan is deze in elk geval aanwezig bij de search in Medline. De zoekstrategie zoals die in Medline opgezet is is leidend voor de zoekstrategieën in andere databases. Aanpassingen zijn echter nodig omdat thesaurustermen en de zoektaal (bij CINAHL) niet hetzelfde zijn. In de andere databases worden trefwoorden gekozen die qua betekenis zo dicht mogelijk bij de MeSH-trefwoorden liggen.
4. De in dit verslag weergegeven zoekstrategieën zijn in elk geval voor de P, de I en de O voor Medline exact weergegeven. Het is echter mogelijk dat in de praktijk met niet-genoteerde zoektermen is gecombineerd om de opbrengst specifiekere te maken of in te perken. In de bestanden zijn de gebruikte zoekstrategieën exact terug te vinden.

Verslag literatuursearch richtlijnontwikkeling 'POSAS'

Vraag 9a: Welk aanvullend preoperatief onderzoek is nodig wanneer patiënten met OSAS anesthesie ondergaan?

datum search: 2 februari 2010	werkgroeplid aanwezig: Hannie Megens	informatiespecialist: Marjo Poth
gebruikte databases: Medline Embase	interface: OvidSP OvidSP	vanaf publicatiejaar: 1950 1988
zoektermen en/of sleutelartikelen aangeleverd vóór de search:		ja

Zoekstrategieën

P patiëntenpopulatie: hiervoor wordt de opgeslagen zoekstrategie 'med100105 P posas' gebruikt

P	#	zoektermen
	1	Sleep Apnea, Obstructive/ OR (osas or apnea or apnoea).ti,ab.
	2	exp Child/ OR infant/ OR Adolescent/ OR (adolescen* or child??? or childhood or schoolchild??? or infant? or infancy or kid? or toddler? or pre-school or pre?school or p?ediatric\$ or boy? or girl? or school?age or school-age or juvenil\$ or youth or minors or young\$).ti,ab.
	3	1 AND 2

I interventie:

I	#	zoektermen
	1	exp perioperative care/ OR preoperative care/ OR ((perioperative or preoperative or postoperative) adj3 (screen\$ or assess\$ or care or manag\$ or evaluat\$)).ti,ab.

X extra termen:		
X	#	zoektermen
comorbiditeit	1	Comorbidity/ OR comorbid\$.ti,ab. OR exp Obesity/ OR (obesity or obese).ti,ab. OR Overweight/ OR body mass index/ OR (overweight or body mass index or bmi).ti,ab. OR craniofacial abnormalities/ OR maxillofacial abnormalities/ OR jaw abnormalities/ OR cleft palate/ OR micrognathism/ OR pierre robin syndrome/ OR retrognathism/ OR Achondroplasia/ OR exp Acrocephalosyndactylia/ OR beckwith-wiedemann syndrome/ OR down syndrome/ OR prader-willi syndrome/ OR Cerebral Palsy/ OR Choanal Atresia/ OR Cleft Palate/ OR craniofacial dysostosis/ OR hallermann's syndrome/ OR klippel-feil syndrome/ OR Lymphangioma, Cystic/ OR hypothyroidism/ or congenital hypothyroidism/ OR exp Mucopolysaccharidoses/ OR Osteopetrosis/ OR Papilloma/ OR pharyngeal flap.ti,ab. OR Anemia, Sickle Cell/ OR mandibulofacial dysostosis/ OR goldenhar syndrome/ OR (craniofacial or maxillofacial or achondroplasia or apert syndrome or Acrocephalosyndactylia or beckwith wiedemann or beckwith-wiedemann or cerebral palsy or choanal stenosis or choanal atresia or cleft palate or crouzon or cystic hygroma or cystic Lymphangioma or down syndrome or hallermann\$ or hypothyroidism or klippel-feil or klippel feil or mucopolysaccharidos\$ or osteopetrosis or ((papillomatosis or papilloma) adj3 oropharyngeal) or pierre robin or pierre-robin or pfeiffer syndrome or prader-willi or prader willi or sickle cell or treacher-collins or treacher collins or manibulofacial or goldenhar).ti,ab.
gevolgen van OSAS	1	ventricular dysfunction/ OR ventricular dysfunction, left/ OR ventricular dysfunction, right/ OR Hypertension, Pulmonary/ OR hypertrophy, left ventricular/ OR hypertrophy, right ventricular/ OR Pulmonary Heart Disease/ OR Hypertension/ OR insulin resistance/ OR metabolic syndrome x/ OR Anemia, Iron-Deficiency/ OR ((ventrical adj3 (hypertroph\$ or dysfunction\$)) or ((pulmonary or systemic) adj3 hypertension) or cor pulmonale or pulmonary heart disease or insulin resistance or metabolic syndrome or iron-deficien\$ or iron deficien\$).ti,ab.
apneu in titel	1	(apnea or apnoea or sleep).ti

Limiteringen:	
op jaartal	1994 tot huidig
op taal	Nederlandse, Engelse of Duitse taal
op species	geen artikelen uitsluitend over dieren

Resultaten van deze search:

alle referenties zijn opgeslagen in Reference Manager-bestand 'POSAS - vraag 10b preoperatief onderzoek' met de bestandsnaam als trefwoord

database	bijgewerkt tot	aantal treffers	bestandsnaam
combinatie: P AND I AND X:apneu in titel			
Medline	1-2-2010	61	med100202 apneu in ti
Embase	week 4 2010	67	emb100202 apneu in ti
combinatie: P AND I AND X:comorbiditeit			
Medline	1-2-2010	54	med100202 comorbiditeit
Embase	week 4 2010	80	emb100202 comorbiditeit
combinatie: P AND X:gevolgen van OSAS AND X:apneu in titel			
Medline	1-2-2010	115	med100202 P and gevolgen
Embase	week 4 2010	137	emb100202 P and gevolgen

Algemene opmerkingen:

1. Het aantal referenties in Reference Manager én daardoor ook in de literatuurlijsten wijkt af van het aantal treffers doordat bij het importeren in Reference Manager de artikelen die al in het bestand staan zo veel mogelijk niet geïmporteerd worden (ontdubbelen).
2. De in dit verslag genoemde zoektermen zijn MeSH-trefwoorden als er een / achter de term staat. Als er 'exp' voor een MeSH-trefwoord staat dan betekent dat dat ook naar de in de thesaurus onderliggende trefwoorden gezocht is. Voor de andere zoektermen geldt dat ze in de titel (ti), in het abstract (ab), in de tekst (tw), in alle velden (af), als publicatietype (pt), of als floating subheading (fs) moeten voorkomen. Daarbij is \$ een truncatie voor een oneindig aantal karakters, en ? een truncatie voor geen of één karakter. Adj betekent adjacent, een operator waarmee de nabijheid van woorden aangegeven wordt (adj3 betekent dat de zoektermen binnen 3 woorden aan elkaar moeten grenzen, in beide richtingen).
3. Als een werkgroep lid aanwezig is bij de search dan is deze in elk geval aanwezig bij de search in Medline. De zoekstrategie zoals die in Medline opgezet is is leidend voor de zoekstrategieën in andere databases. Aanpassingen zijn echter nodig omdat thesaurustermen en de zoektaal (bij CINAHL) niet hetzelfde zijn. In de andere databases worden trefwoorden gekozen die qua betekenis zo dicht mogelijk bij de MeSH-trefwoorden liggen.
4. De in dit verslag weergegeven zoekstrategieën zijn in elk geval voor de P, de I en de O voor Medline exact weergegeven. Het is echter mogelijk dat in de praktijk met niet-genoteerde zoektermen is gecombineerd om de opbrengst specifiek te maken of in te perken. In de bestanden zijn de gebruikte zoekstrategieën exact terug te vinden.

Verslag literatuursearch richtlijnontwikkeling 'POSAS'

Vraag 9b:

Wat zijn de (minor/major) complicaties of risico's van de behandeling? Wat is de incidentie daarvan?

datum search: 6 mei 2010	werkgroeplid aanwezig: nee	informatiespecialist: Marjo Poth
gebruikte databases: Medline Embase	interface: OvidSP OvidSP	vanaf publicatiejaar: 1950 1988
zoektermen en/of sleutelartikelen aangeleverd vóór de search:		erg summier, door Robbert Ensink

Zoekstrategieën

P patiëntenpopulatie: hiervoor wordt de opgeslagen zoekstrategie 'med100105 P posas' gebruikt

P	#	zoektermen
	1	Sleep Apnea, Obstructive/ OR (osas or apnea or apnoea).ti,ab.
	2	exp Child/ OR infant/ OR Adolescent/ OR (adolescen* or child??? or childhood or schoolchild??? or infant? or infancy or kid? or toddler? or pre-school or pre?school or p?ediatric\$ or boy? or girl? or school?age or school-age or juvenil\$ or youth or minors or young\$).ti,ab.
	3	1 AND 2

I interventie:

I	#	zoektermen
	1	Adenoidectomy/ or Tonsillectomy/ or Adenoids/ or Hypertrophy/ or (adenoidectomy or adenotonsillectomy or tonsillectomy or adeno\$ hypertrophy).ti,ab. OR cpap.ti. OR mandibular advancement/ or osteotomy, le fort/ or Osteogenesis, Distraction/ or (osteotom\$ adj6 (mandibular or manible or maxilla\$ or jaw)).ti,ab. or ((mandibular or mandible or maxilla\$) adj5 (distract\$ or advanc\$)).ti,ab. or (distract\$ adj5 osteogenes\$).ti,ab. or (osteo-distract\$ or osteodistract\$ or osteo distract\$).ti,ab. or callotas\$.ti,ab. or exp Mandible/su or Maxilla/su or exp Temporomandibular Joint Disorders/su or exp Craniofacial Abnormalities/su or Ankylosis/su or exp Palate, Soft/su or Tongue/su OR Tracheotomy/ or tracheotom\$.ti,ab. or Tracheostomy/ or tracheostom\$.ti,ab. OR (surgical\$ adj3 (treat\$ or therap\$ or intervent\$)).ti,ab.

O uitkomstmaten:

O	#	zoektermen
complicaties	1	intraoperative complications/ or blood loss, surgical/ OR blood loss, surgical/ or postoperative hemorrhage/ OR surgical procedures, operative/ or intraoperative care/ or intraoperative period/ OR Perioperative Care/ OR Surgical Wound Infection/ OR ((surgical\$ or per?operative\$ or peri?operative\$ or intra?operative\$) adj3 (complication? or injury or injuries)).ti,ab. OR ((surgical\$ or post?operative\$) adj5 (blood loss or h?emorrhag\$ or wound infection?)).ti,ab.
incidentie	1	(incidenc\$ or prevalenc\$).ti,ab. OR incidence/ or prevalence/

S studietypen: hiervoor wordt de zoekfilter voor systematic reviews en meta-analyses *med091027 CBO filter sysrev & meta Medline* en de zoekfilter voor randomised controlled trials *med091027 CBO filter rct Medline* gebruikt

S	#	zoektermen
sysrev	1	meta analysis.pt. OR (meta-anal\$ or metaanal\$).af. OR (quantitativ\$ adj10 (review\$ or overview\$)).tw. OR (systematic\$ adj10 (review\$ or overview\$)).tw. OR (methodologic\$ adj10 (review\$ or overview\$)).tw. OR medline.tw. and review.pt. OR (pooled adj3 analy*).tw.
rct	1	randomized controlled trial/ OR randomized-controlled-trial.pt. OR controlled-clinical-trial.pt. OR randomi?ed controlled trial?.tw. OR random-allocation.af. OR double-blind-method.af. OR single-blind-method.af. OR (random adj8 (selection? or sample?)).tw. OR random\$.tw.

Limiteringen:

op jaartal	1994 tot huidig
op taal	Nederlandse, Engelse of Duitse taal
op species	geen artikelen uitsluitend over dieren

Resultaten van deze search:

alle referenties zijn opgeslagen in Reference Manager-bestand 'POSAS - vraag 9 complicaties behandelingen' met de bestandsnaam als trefwoord

database	bijgewerkt tot	aantal treffers	bestandsnaam
combinatie: P AND I AND O:complicaties			
Medline	5-5-2010	57	med100506 complicaties chirurgische behandelingen
Embase	week 17 2010	68	emb100506 complicaties chirurgische behandelingen
combinatie: P AND O:complicatie AND (S:sysrev OR S:rct)			
Medline	5-5-2010	16	med100506 complicaties RCT of SR
Embase	week 17 2010	49	emb100506 complicaties RCT of SR
combinatie: P AND O:complicatie AND O:incidentie			
Medline	5-5-2010	24	med100506 complicaties incidentie
Embase	week 17 2010	25	emb100506 complicaties incidentie

Algemene opmerkingen:

1. Het aantal referenties in Reference Manager én daardoor ook in de literatuurlijsten wijkt af van het aantal treffers doordat bij het importeren in Reference Manager de artikelen die al in het bestand staan zo veel mogelijk niet geïmporteerd worden (ontdubbelen).
2. De in dit verslag genoemde zoektermen zijn MeSH-trefwoorden als er een / achter de term staat. Als er 'exp' voor een MeSH-trefwoord staat dan betekent dat dat ook naar de in de thesaurus onderliggende trefwoorden gezocht is. Voor de andere zoektermen geldt dat ze in de titel (ti), in het abstract (ab), in de tekst (tw), in alle velden (af), als publicatietype (pt), of als floating subheading (fs) moeten voorkomen. Daarbij is \$ een truncatie voor een oneindig aantal karakters, en ? een truncatie voor geen of één karakter. Adj betekent adjacent, een operator waarmee de nabijheid van woorden aangegeven wordt (adj3 betekent dat de zoektermen binnen 3 woorden aan elkaar moeten grenzen, in beide richtingen).
3. Als een werkgroeplid aanwezig is bij de search dan is deze in elk geval aanwezig bij de search in Medline. De zoekstrategie zoals die in Medline opgezet is is leidend voor de zoekstrategieën in andere databases. Aanpassingen zijn echter nodig omdat thesaurustermen en de zoektaal (bij CINAHL) niet hetzelfde zijn. In de andere databases worden trefwoorden gekozen die qua betekenis zo dicht mogelijk bij de MeSH-trefwoorden liggen.
4. De in dit verslag weergegeven zoekstrategieën zijn in elk geval voor de P, de I en de O voor Medline exact weergegeven. Het is echter mogelijk dat in de praktijk met niet-genoteerde zoektermen is gecombineerd om de opbrengst specifiek te maken of in te perken. In de bestanden zijn de gebruikte zoekstrategieën exact terug te vinden.

Verslag literatuursearch richtlijnontwikkeling 'POSAS'

Vraag 9c:

Bij welke patiënten kan de ingreep in dagbehandeling plaatsvinden? Welke patiënten worden klinisch behandeld? Welke postoperatieve bewaking is dan noodzakelijk?

datum search: 2 februari 2010	werkgroep lid aanwezig: Hannie Megens	informatiespecialist: Marjo Poth
gebruikte databases: Medline Embase	interface: OvidSP OvidSP	vanaf publicatiejaar: 1950 1988
zoektermen en/of sleutelartikelen aangeleverd vóór de search:		ja

Zoekstrategieën

P patiëntenpopulatie: hiervoor wordt de opgeslagen zoekstrategie 'med100105 P posas' gebruikt

P	#	zoektermen
	1	Sleep Apnea, Obstructive/ OR (osas or apnea or apnoea).ti,ab.
	2	exp Child/ OR infant/ OR Adolescent/ OR (adolescen* or child??? or childhood or schoolchild??? or infant? or infancy or kid? or toddler? or pre-school or pre?school or p?ediatric\$ or boy? or girl? or school?age or school-age or juvenil\$ or youth or minors or young\$).ti,ab.
	3	1 AND 2

I interventie:

I	#	zoektermen
medicatie	1	exp anesthetics/ OR exp "hypnotics and sedatives"/ OR exp narcotics/ OR tranquilizing agents/ OR exp anti-anxiety agents/ OR exp Analgesics, Opioid/ OR (an?esthe\$ or opioid\$ or morphine or analge\$ or narcotic\$ or tranquiliz\$ or anti-anxiety or premedicat\$).ti,ab. OR Premedication/ OR sedativ\$.ti,ab.
luchtweg-bewaking	1	(airway adj3 (manag\$ or complicat\$ or difficult\$)).ti,ab.

O uitkomstmaten:

O	#	zoektermen
---	---	------------

1	postoperative complications/ OR pain, postoperative/ OR Postoperative Care/ OR "Length of Stay"/ OR patient discharge/ OR patient readmission/ OR "Delayed Emergence from Anesthesia"/ OR (pain or emergence or readmission or discharge or (postoperative adj3 (complication? or care or manag\$ or monitor\$)) or lenght of stay).ti,ab. OR (respiratory or airway or intubat\$ or intratracheal\$ or endotracheal\$).ti,ab. OR Airway Obstruction/ OR ((saturation or desaturation or hypoxia or oximetry or hypox?emia) adj10 (operat\$ or postoperat\$ or an?esthesi\$ or postan?esthesi\$)).ti,ab. OR risk/ OR risk assessment/ OR risk factors/
---	--

X extra termen:

X	#	zoektermen
dagbehandeling	1	Ambulatory Care/ OR Ambulatory Surgical Procedures/ OR (ambulatory or outpatient? or day case surgery or day-case surgery or day surgery).ti,ab.
selectie	1	(select\$ or decision or indication).ti,ab.
postoperatieve zorg	1	Postoperative Care/ OR postoperative period/ OR anesthesia recovery period/ OR Monitoring, Physiologic/ OR ((postoperative or patient?) adj3 monitor\$).ti,ab. OR ((postoperative or recovery or postan?esthe\$) adj3 (care or manag\$ or period)).ti,ab.
	2	postoperative.ti,ab.
	3	1AND 2

S studietypen: hiervoor wordt de zoekfilter voor systematic reviews en meta-analyses *med091027 CBO filter sysrev & meta Medline* en de zoekfilter voor randomised controlled trials *med091027 CBO filter rct Medline* gebruikt

S	#	zoektermen
sysrev	1	meta analysis.pt. OR (meta-anal\$ or metaanal\$).af. OR (quantitativ\$ adj10 (review\$ or overview\$)).tw. OR (systematic\$ adj10 (review\$ or overview\$)).tw. OR (methodologic\$ adj10 (review\$ or overview\$)).tw. OR medline.tw. and review.pt. OR (pooled adj3 analy*).tw.
rct	1	randomized controlled trial/ OR randomized-controlled-trial.pt. OR controlled-clinical-trial.pt. OR randomi?ed controlled trial?.tw. OR random-allocation.af. OR double-blind-method.af. OR single-blind-method.af. OR (random adj8 (selection? or sample?)).tw. OR random\$.tw.

Limiteringen:

op jaartal	1994 tot huidig
op taal	Nederlandse, Engelse of Duitse taal
op species	geen artikelen uitsluitend over dieren

Resultaten van deze search:

alle referenties zijn opgeslagen in Reference Manager-bestand 'POSAS - vraag 10c dagbehandeling vs klinisch' met de bestandsnaam als trefwoord

database	bijgewerkt tot	aantal treffers	bestandsnaam
combinatie: P AND X:dagbehandeling AND X:selectie			
Medline	1-2-2010	18	med100202 dagbehandeling en patientenselectie
Embase	week 4 2010	17	emb100202 dagbehandeling en patientenselectie
combinatie: P AND O AND X:postoperatieve zorg			
Medline	1-2-2010	90	med100202 postoperative care
Embase	week 4 2010	130	emb100202 postoperative care
combinatie: P AND I:medicatie AND O AND X:postoperatieve zorg			
Medline	1-2-2010	50	med100202 medicatie
Embase	week 4 2010	57	emb100202 medicatie
combinatie: P AND I:medicatie AND (S:sysrev OR S:rct)			
Medline	1-2-2010	109	med100202 medicatie sysrev of rct
Embase	week 4 2010	186	emb100202 medicatie sysrev of rct
combinatie: P AND I:luchtwegbewaking			
Medline	1-2-2010	53	med100202 airway management
Embase	week 4 2010	61	emb100202 airway management

Algemene opmerkingen:

1. Het aantal referenties in Reference Manager én daardoor ook in de literatuurlijsten wijkt af van het aantal treffers doordat bij het importeren in Reference Manager de artikelen die al in het bestand staan zo veel mogelijk niet geïmporteerd worden (ontdubbelen).
2. De in dit verslag genoemde zoektermen zijn MeSH-trefwoorden als er een / achter de term staat. Als er 'exp' voor een MeSH-trefwoord staat dan betekent dat dat ook naar de in de thesaurus onderliggende trefwoorden gezocht is. Voor de andere zoektermen geldt dat ze in de titel (ti), in het abstract (ab), in de tekst (tw), in alle velden (af), als publicatietype (pt), of als floating subheading (fs) moeten voorkomen. Daarbij is \$ een truncatie voor een oneindig aantal karakters, en ? een truncatie voor geen of één karakter. Adj betekent adjacent, een operator waarmee de nabijheid van woorden aangegeven wordt (adj3 betekent dat de zoektermen binnen 3 woorden aan elkaar moeten grenzen, in beide richtingen).
3. Als een werkgroeplid aanwezig is bij de search dan is deze in elk geval aanwezig bij de search in Medline. De zoekstrategie zoals die in Medline opgezet is is leidend voor de zoekstrategieën in andere databases. Aanpassingen zijn echter nodig omdat thesaurustermen en de zoektaal (bij CINAHL) niet hetzelfde zijn. In de andere databases worden trefwoorden gekozen die qua betekenis zo dicht mogelijk bij de MeSH-trefwoorden liggen.
4. De in dit verslag weergegeven zoekstrategieën zijn in elk geval voor de P, de I en de O voor Medline exact weergegeven. Het is echter mogelijk dat in de praktijk met niet-genoteerde zoektermen is gecombineerd om de opbrengst specifieker te maken of in te perken. In de bestanden zijn de gebruikte zoekstrategieën exact terug te vinden.